

International standards and Myanmar's legal framework

နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေမူဘောင်

အသရေဖျက်ခြင်းဆိုတာ ဘာလဲ

Defamation?

FREE လွတ်လပ်သော
EXPRESSION ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း
MYANMAR မြန်မာ

ကျေးဇူးတင် အသိအမှတ်ပြုခြင်း

ဤအစီရင်ခံစာဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သူအားလုံးကို FEM မှ ကျေးဇူး တင်ကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။ ဤသုတေသနသည် Creative Commons Share Alike လိုင်စင်အရ လွတ်လပ်သောထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း(မြန်မာ) [Free Expression Myanmar (FEM)] နှင့် မူပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ ဤလိုင်စင်အရ FEM ကို အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြပြီး သင်၏ အသစ်ဖန်တီးမှုများအား တူညီသော စည်းမျဉ်းဖြင့် လိုင်စင်ပြုလုပ်ထားလျှင် ဤစာတမ်းအား စီးပွားရေးအရ မဟုတ် သည့်ပြန်လည်ထုတ်ဝေခြင်း၊ အနည်းငယ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းတို့ပြုလုပ်နိုင် ကာ၊ စီးပွားရေးအရမဟုတ်သည့် သင့်လုပ်ငန်း (စာအုပ်၊ စာတမ်း စသည်တို့) တွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

FEM မိတ်ဆက်

လွတ်လပ်သောထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း(မြန်မာ) [Free Expression Myanmar (FEM)] သည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် သတင်းအချက်အလက် လွတ်လပ်ခွင့်အရေးတွင် နှံ့စပ်သော၊ ဥပဒေပြုပြင်ပြောင်း လဲရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော၊ ဥပဒေချိုးဖောက်ခံရသူများကို ကာကွယ်နေသော၊ ထို့အပြင် အကောင်းဆုံး နိုင်ငံတကာ အလေ့အထကောင်းများကို အလေးဂရုပြုလာအောင် လုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် လိုအပ်နေသည့် သင့်လျော်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အလေးထားဂရုပြုလာရန် FEM ၏ ရည်ရွယ်ချက် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- www.FreeExpressionMyanmar.org
- www.facebook.com/FreeExpressionMyanmar
- coordinator@FreeExpressionMyanmar.org

တို့တွင် ကျေးဇူးပြု၍ ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

Acknowledgements

The report is copyrighted under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlikeLicense. This license lets you remix, tweak, and build upon FEM's work non-commercially, as long as you credit FEM and license your new creations under the identical terms.

About FEM

Free Expression Myanmar (FEM) is a national human rights organisation that is expert in free expression and information, engaging in legal reform, defending victims of violations, and promoting best international standards.

This report forms part of FEM's objective to promote appropriate and needed reforms. See:

- www.FreeExpressionMyanmar.org
- www.facebook.com/FreeExpressionMyanmar
- coordinator@FreeExpressionMyanmar.org

FEM supporters

FEM would like to thank Heinrich-Böll-Stiftung for their support. FEM would also like to thank Pen America and the US State Department Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor for their support.

FEM partners

FEM would like to thank the following people and organisations for participating in the development of advocacy to decriminalise defamation in Myanmar:

- Darli Thae Ko, PCMJ
- Hnin Pan Eain, AAPP
- Thinzar Shunlei Yi, ACDD
- Thu Zar, MWJS
- Tin Maung Htwe, Equality Myanmar
- Wai Myo Htut, MIDO
- Wint Mon Eindra Thwin, MCRB
- Ye Wai Phyo Aung, Athan
- Saw Maung, Generation Wave
- Anon Chawalawan and Apirak Nantaseree, iLaw

နိဒါန်း - Introduction

“နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့်တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်များအား ပုဂ္ဂိုလ်ရေးတိုက်ခိုက်မှုနှင့်အသရေပျက်စေခြင်းတို့မှကာကွယ်ရန် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်အရပ်သားပြည်သူများနှင့် စာနယ်ဇင်း သမားများကို ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခြင်းတို့ ပြုလုပ် နေခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီ၏ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိပေ။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အကျင့်ပျက်ခြစားခြင်းများ ၊ မတရားမှုများ နှင့် အရည်အချင်းမရှိသော အာဏာပိုင်များကို ထောက်ပံ့နိုင်ရန် အတွက် အဟန့်အတား ဖြစ်စေနိုင်သည်။ နောက်ဆုံး အကျိုးဆက်အနေဖြင့် မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီ ယဉ်ကျေး မှုဖြစ်စဉ် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုကို နှောင့်နှေးစေလိမ့်မည်။”

ဦးတင်အောင်ထွန်း၊ လွှတ်တော်အမတ်(မကွေးတိုင်းဒေသကြီး)။^၁

“Filing lawsuits against and detaining civilians and journalists as a reason to protect the Tatmadaw and political leaders from personal attacks and defamation is not in line with international standards of democracy. It could potentially deter individuals from casting a spotlight on corruption, unfairness, and the impotence of the authorities. As a result, it hampers the development of our democratic culture in Myanmar.”

- U Tin Aung Tun, MP for Magwe¹

စွပ်စွဲမှုများအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် နိုင်ငံတစ်ခု၏ အပြုအမူသည် ၎င်းတို့အနေဖြင့် မည်မျှဒီမိုကရေစီဆန်သည်ကို ပြသသော အရေးပါ သည့် အညွှန်းကိန်းတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ အာဏာရှင်နိုင်ငံများတွင် ဩဇာအာဏာကြီးသူများ နှင့် အစိုးရအား ဝေဖန်သည့် ဝေဖန်မှုများကို ဖိနှိပ်ရန်ရည်ရွယ်သည့် ရှုတ်ထွေးပြီးမရေရာသောရာဇဝတ်မှုဥပဒေမူ ဘောင်များကိုသာ ကိုင်စွဲထားသည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများ တွင်မူ အန္တရာယ်ရှိပြီး ၊ ထိခိုက်မှုရှိသော လိမ်ညာမှုများကို တားဆီးရန်အ တွက်သာ ကျစ်လစ်သော တရားမမှုဥပဒေဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ ရှိကြ သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီသို့ကူးပြောင်းရေးကာလကိုနှစ်အတန်ကြာ ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ယင်း၏ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး မူဘောင်ကိုတိုးမြှင့်ရန် နည်းလမ်းမရှာဖွေရသေးချေ။ ယင်းအစားကံဆိုး စွာပင် နိုင်ငံတော်သည် ရှုပ်ထွေးနေသော ဥပဒေမူဘောင်များအား ပိုမို ရှုပ်ထွေး စေသည့် ဥပဒေများကို ရေးဆွဲအတည်ပြုပြဌာန်းခဲ့သည်။ ရ လာဒီအနေဖြင့် စာနယ်ဇင်းသမားများ၊ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားသူများ၊ လူ့အ ခွင့်အရေးကာကွယ်သူများကို ယင်းတို့၏ တရားဥပဒေနှင့်ညီသော(ဒီမို ကရေစီနည်းကျ တရားဥပဒေအရ သင့်လျော်ညီညွတ်သော) ဝေဖန်မှု များအတွက် မတရား အရေးယူဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ယခင်အစိုးရ ကျင့် သုံးခဲ့သော နည်းလမ်းဟောင်းများသည် ဆက်လက်တည်ရှိနေခဲ့သည်။

ဥပဒေမူဘောင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို တိုးမြှင့်ရာတွင် “နိုင်ငံတကာ စံနှုန်း” ဆိုသောစကားရပ်ကိုအသရေပျက်ခြင်း ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြောဆိုခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းဆိုသည်မှာလည်း နိုင်ငံအားလုံးတစ်ထပ်တည်းဖြစ်ရန်မလိုပေ။ ဒီမိုကရေစီ လှုပ်ရှားရှင် သန်ရေး အတွက် နိုင်ငံတကာလူ့အဖွဲ့အစည်းက ချမှတ်ထားသည့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်နေသော ရည်ရွယ်ချက်များပင် ဖြစ်သည်။

ဤအစီရင်ခံစာက မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ ရှေ့နေဥပဒေပညာရှင်များ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုသူများနှင့် အခြားစိတ်ပါဝင်စားသူများ အား အသရေပျက်မှုဆိုင်ရာ လက်ရှိ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများကို ပုံဖော် ကောက်နှုတ်တင်ပြရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

The manner in which states deal with allegations of defamation is an important indicator for how democratic they are. Authoritarian states have vague and confusing criminal law frameworks intended to suppress criticism of the government and powerful people. Democratic states have narrow civil law frameworks intended to stop malicious and harmful lies.

Myanmar is several years into its democratic transition but has not yet sought to improve its regulatory framework. Unfortunately, the state has instead adopted more laws which add to the confusing legal framework. As a result, the practice under previous governments of unjustly prosecuting journalists, political activists, and human rights defenders for their legitimate criticism has continued.

Those promoting reform of the legal framework often repeat the phrase “international standards” on defamation. International standards do not require every country to be the same; rather they are constantly evolving aims set by the international community for democracies to strive for.

This report seeks to outline contemporary international standards relating to defamation laws so that reformists, defence lawyers, the Myanmar government, and other interested persons can fully understand them.

သုတေသနနည်းပေဒ

ဤအစီရင်ခံစာကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်နှင့် မီဒီယာဆိုင်ရာ ဥပဒေများ တိုးမြှင့်ဖော်ဆောင်ရာတွင် အတွေ့အကြုံ များစွာရှိသော နိုင်ငံတကာဥပဒေကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်များက ရေးသား တင်သွင်းခြင်းဖြစ်သည်။

ကန့်သတ်ချက်များ

ဤအစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သောနိုင်ငံတကာစံနှုန်းတိုင်းသည် အခြေ ကျတည်ရှိပြီးသောနိုင်ငံတကာတရားဥပဒေဆိုင်ရာစံများအားကျစ် လစ်ပြည့်စုံစွာလိုက်ရှင်း ရှင်းလင်းတင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ စံနှုန်း တစ်ခုစီသည် လိုက်ရှင်းဖြစ်စေရန် အကျဉ်းချုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ပိုမိုပြည့်စုံသော အသေးစိတ် ရှင်းလင်းတင်ပြမှုများအား မည်သည့်စိတ်ဝင်စားသည့်အဖွဲ့ ကိုမဆို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။

အစီရင်ခံစာ

ဤအစီရင်ခံစာကို အပိုင်းလေးပိုင်းဖြင့်တင်ပြထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ နိဒါန်း၊ အသရေဖျက်ခြင်း ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် လွတ်လပ်စွာ ရေးသား ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း၊ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်၏ ပုံစံ တို့ဖြစ်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် အဓိက တိုက်တွန်းထောက်ခံ ချက်တစ်ခုသာရှိပြီး၊ ယင်းကို နိဂုံးတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

Methodology

This report is written by several experts on international law who have significant experience in the development of legal frameworks in Myanmar relating to the media and the right to freedom of expression.

Limitations

Every international standard included in this report is a concise explanation of an established international legal norm. Each standard is summarised for brevity, but further details can be supplied to any interested parties.

The report

This report is formed of four sections: introduction, an explanation of defamation law and freedom of expression, a list of international standards, and an outline of Myanmar’s legal framework on defamation. The report has one main recommendation which is in the conclusion.

အသရေဖျက်ခြင်းနှင့် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ရေးသားပြောဆိုခြင်း - Defamation and freedom of expression

အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ သို့မဟုတ် ပြဌာန်းချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ "ဂုဏ်သိက္ခာ" အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ရန်ဖြစ်သည်။ ။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဂုဏ်သိက္ခာဆိုသည်မှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ သူ၏ ရပ်တည်ချက်ဖြစ်သည်။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဂုဏ်သိက္ခာအခွင့်အရေးကို နိုင်ငံတကာဥပဒေ အောက်တွင် အာမခံချက်ပေးထားသည်။

"အပိုဒ် ၁၇ : မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ သူ၏ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ကျော်ကြားမှုအပေါ် ဥပဒေနှင့်မညီသော တိုက်ခိုက်မှု မခံစေရ။" ?

- အရပ်ဖက်နှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက်(၁၉၆၆)

တစ်စုံတစ်ရာသော အခွင့်အရေးရှိလျှင် ကုစားမည့် နည်းလမ်းလည်း ရှိရပေမည်။^၄ "အသရေဖျက်ခြင်း" ဆိုသည်မှာ လူတစ်ဦး၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ပျက်စီးစေသော မှားယွင်းသည့် အဆိုတစ်ရပ်ကို ဖော်ပြရာတွင် သုံးသော ဝေါဟာရဖြစ်ပြီး ကုစားမည့်နည်းလမ်းလည်း လိုအပ်ပေသည်။^၅ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ အောက်ပါအချက်များကို အသိအမှတ်ပြု နားလည်ထားရန်မှာလည်း အရေးကြီးပေသည်။

- တစ်စုံတစ်ဦး၏ဂုဏ်သိက္ခာကို ပျက်ယွင်းစေခြင်းသည် တစ်ခါတစ်ရံ ကျိုးကြောင်းညီညွတ်သည်။ဥပမာ- တစ်စုံတစ်ဦး၏ မှားယွင်းသော လုပ်ရပ်ကို သိမြင်လာအောင် တင်ပြခြင်း။
- အချို့သောသူများသည် ပင်ကိုယ်က နာမည်ဆိုး ထွက်နေသူများဖြစ်ကြသည်။ ဥပမာ- အကျင့်ပျက်ခြစားနေသော အစိုးရ အရာရှိကြီးတစ်ဦးကို အသရေဖျက်ရန် ခက်ခဲသည်။ အကြောင်းမှာ သူ့အနေဖြင့် ယခင်ကတည်းက ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဆင်းပြီး ဖြစ်နေ သောကြောင့် ဖြစ်သည်။
- အကယ်၍ ဆိုးဝါးသောထိခိုက်နစ်နာမှုဖြစ်ပေါ်စေမှသာလျှင် လူတစ်ဦး၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ပျက်ယွင်းစေခြင်းသည် အသရေဖျက်မှု ခြောက်ပေမည်။ဥပမာ - ထိုသူ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ထိခိုက်မှုရှိခြင်း၊လူ့အသိုင်းအဝန်းမှ ဝိုင်းပါယ်ခံရခြင်း။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌက အသရေဖျက်မှုဆိုသည်ကို မှန်ကန်စွာဖော်ပြပြောဆိုခဲ့သည်။

အွန်လိုင်းတွင် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာ ရေးသားဖော်ပြပြီး၊ ထိုဖော်ပြချက်က အခြားသူအားဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်စေခြင်းဖြစ်သည်။

- ဦးဇော်မင်း၊ လွှတ်တော်အမတ် (စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး)

The purpose of a defamation law or provision is to protect an individual's right to a "reputation".²A person's reputation is their standing within society. The right to reputation is guaranteed under international law:

"Article 17: No one shall be subjected to [...] unlawful attacks on his honour and reputation."³

- International Covenant on Civil and Political Rights (1966)

Where there is a right there is a remedy.⁴"Defamation" is the word used to describe false statements of fact that damage a person's reputation and require remedy.⁵However, it is important to recognise that:

- Damaging someone's reputation is often justified. For example, raising awareness of someone's wrongdoing.
- Some people already have bad reputations. For example, it is difficult to defame a corrupt governmental official because their reputation is already bad.
- Damaging a person's reputation is only defamation if it causes serious harm. For example, by affecting their business or leading to social exclusion.

The Chairperson of Myanmar's Amyo tha Hluttaw Bill Committee correctly stated that defamation is:

"[I]ntentionally writing something online that is false and severely damaging to another."

- U Zaw Min, MP for Sagaing⁶

အသရေဖျက်ခြင်းမဟုတ်သော

အကြောင်းအရာများ ...

မတူညီသောနိုင်ငံအမျိုးမျိုးက အသရေဖျက်ခြင်းကို ကွဲပြားခြားနားသော ဝေါဟာရမျိုးစုံ သုံးစွဲဖော်ပြကြသည်။ (စာဖြင့် ရေးသားသိက္ခာချခြင်း) libel, (နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုသိက္ခာချခြင်း) slander ၊ သို့မဟုတ် (မှားယွင်းသော အဆိုပြုချက်များ) calumny စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ထိုအသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ ပြဌာန်းချက်များအားလုံး၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဂုဏ်သိက္ခာကို ကာကွယ်ပေးရန်ဖြစ်ပြီး ၊ သဘောတရားအရ များစွာကွဲပြားခြားနားခြင်း မရှိပေ။ အောက်ပါတို့မှာ အသရေဖျက်ခြင်း မဟုတ်ပါ ...

- “အမုန်းစကား” သို့မဟုတ် “လှုံ့ဆော်မှု” - လှုံ့ဆော်မှုပြုခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် အပယ်ခံလူနည်းစုအုပ်စုများ၏ လုံခြုံမှုနှင့် လူမှုဆိုင်ရာအခွင့်အရေး တန်းတူရရှိရေးကို အကာအကွယ်ပြုရန်ရည်ရွယ်သည်။ လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ဂုဏ်သိက္ခာအတွက် မရည်ရွယ်။⁷
- ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စရေးရာများကိုကျူးကျော်ခြင်း- ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ သီးခြားကိစ္စများဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် မှားသည် ဖြစ်စေ မှန်သည်ဖြစ်စေ ၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်စုံတစ်ဦး၏ ဂုဏ်သိက္ခာ ပျက်ယွင်းသည်ဖြစ်စေ ၊ မပျက်ယွင်းသည် ဖြစ်စေ ထိုဥပဒေနှင့်မဆိုင် ၊ တစ်စုံတစ်ဦး၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စများကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခြင်းနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။
- ဘာသာရေးဆိုင်ရာစော်ကားခြင်းဥပဒေ- ဘာသာရေးဆိုင်ရာစော်ကားခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေသည် ထိရလွယ်သောဘာသာရေးယုံကြည်မှုများကို ကာကွယ်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာ ကာကွယ်ရန်ဖြစ်ပြီး ၊ ယုံကြည်မှုများကို ကာကွယ်ရန်မတတ်နိုင်ပါ။ (ဥပမာ-ခရစ်ယာန်ဘာသာကို လက်ခံယုံကြည်သူ သို့မဟုတ် ကွန်မြူနစ်ဝါဒကိုလက်ခံယုံကြည်သူ)
- အများပြည်သူတည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး- ဤဥပဒေများသည် အကြမ်းဖက်မှု သို့မဟုတ် နိုင်ငံအားဖျက်ဆီးမှုတို့ကို ကာကွယ်ရန်ဖြစ်သည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်မသက်ဆိုင်ချေ။

ဂုဏ်သိက္ခာကိုကာကွယ်ခြင်းသည် စိတ်ခံစားမှုကို ကာကွယ်ခြင်းမဟုတ်။ ဂုဏ်သိက္ခာဆိုသည်မှာ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျသောအရာ ဖြစ်ပြီး၊ ယင်းကိုပြင်ပရှိ လူတစ်ဦးက ပြင်ပတိုင်းတာချက်ဖြစ်သည့် ဓနအင်အား ဆုံးရှုံးမှု ကဲ့သို့ သော နစ်နာဆုံးရှုံးမှုတိုင်းတာချက်ဖြင့် အကဲဖြတ်နိုင်သည်။ ခံစားချက်ဆိုသည်မှာ ပုဂ္ဂလိမိဋ္ဌာန် (စိတ်ကူးယဉ်) သဘောဆောင်သည်။ ယင်းကို ခံစားရသော လူတစ်ဦး၏ အတွင်းခံစားချက်ဖြင့်သာ တိုင်းတာနိုင်သည်။ တိုင်းတာနိုင်သည့် မည်သည့်ပြင်ပစံနှုန်းမျှမရှိဘဲနှင့် ခံစားချက်ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု သက်သေမပြနိုင်ပေ။ ထိုနည်းတူစွာပင် တရားခံဖြစ်သူအနေဖြင့်လည်း ယင်းခံစားချက်မဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါဟု သက်သေပြရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ တရားရုံးများသည် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပုဂ္ဂလိမိဋ္ဌာန် သဘောဆောင်သည့် ခံစားချက် ခံယူချက်များအပေါ် အခြေပြုပြီး၊ လိုရာဆွဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းမပြုသင့်ပါ။

Defamation is not...

Different countries use different words for defamation, such as libel (written defamation), slander (spoken defamation), or calumny (false statements).

The purpose of all these defamation laws and provisions is to protect reputations, not completely different concepts. Defamation is not...

- ... "hate speech" or incitement: Incitement laws are intended to protect the safety and social equality of marginalised groups, not individual reputations.⁷
- ...invasion of privacy: Privacy laws are concerned with the wrongful intrusion into something deeply personal, regardless of whether it is true or false, or whether it damages someone's reputation.⁸
- ...blasphemy: Laws on blasphemy protect the sensitivities of religious belief. Only people, not beliefs (for example, Christian or communist), are afforded rights.
- ...public order or national security: These laws are intended to prevent violence or destruction of the state, not an individual's reputation.

Protecting reputations is not protecting feelings. Reputations are objective concepts that can be assessed by an external person using an external measurement such as financial loss. Feelings are subjective and can only be measured internally by the person who feels them. Without any means of external measurement, it is impossible to prove a feeling happened, and equally impossible for a defendant to show that it did not. Courts should never make judgements based on subjective concepts.

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း

အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် အမြဲဆိုသလို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရေးသားခြင်း အခွင့်အရေးကို သက်ရောက်မှု ရှိသည်။^၉

လူတိုင်းသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့်လွတ်လပ်သော သဘောထားအမြင်များ ရှုမြင်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ဤအခွင့်အရေးတွင်လူတိုင်းသည် အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတားမရှိစေဘဲ လွတ်လပ်သော သဘောထား အမြင်များထားရှိနိုင်ပြီး၊ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် သဘောထား အမြင်များအား မည်သည့်မီဒီယာကိုမဆို အသုံးပြုကာ ၊ နယ်စည်းမခြားဘဲ ရှာဖွေခွင့် ၊ ရယူခွင့် ၊ လက်ဆင့်ကမ်း ဖြန့်ချိခွင့်တို့လည်း ပါဝင်ပေသည်။

- လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း၏ပုဒ်မ (၁၉)

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်သည် အခြေခံလူ့အခွင့်အရေး တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး လွတ်လပ်ပြီး ဒီမိုကရေစီနည်းကျသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတိုင်း၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။ တစ်ဦးချင်း တိုးတက်မှု၊ ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုနှင့် ကျန်အခြားသော လူ့အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်၊ ဖြန့်ဝေအားပေးရန်နှင့် ကျင့်သုံးရန်အတွက် အလွန်အရေးကြီးသောအရာဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ့်စိတ်ထဲတွင်ရှိသည်ကို လွတ်လပ်စွာပြောခွင့်ရသူများသည် ပိုမိုလေးစားခံရသည်ဟူသော စိတ်ဖြစ်ပေါ်၍ မိမိဘဝကို ပို၍ကောင်းစွာ စီမံကိန်းချနိုင်သည်။ အစိုးရကိုစောင့်ကြည့်သူအဖြစ် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး အရေးကြီးဆုံးဖြတ်ချက်များ ချသည့် ကိစ္စရပ်တိုင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို စွဲကိုင်ထားရန် ကတိကဝတ် ပြုထားကြသည့် နိုင်ငံများဖြစ်သည်။ ၎င်းကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း၏ ပုဒ်မ (၁၉)၊ အရပ်ဖက်နှင့် နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာပဋိညာဉ် (ICCPR) အပြင်၊ အာဆီယံလူ့အခွင့်အရေးကြေညာ စာတမ်းတွင်လည်း တွေ့နိုင်သည်။ ယင်းအခွင့်အရေး၏ အင်္ဂါရပ်များကို နိုင်ငံတကာလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေတွင်လည်း လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို နိုင်ငံတကာဥပဒေတွင် ဤကဲ့သို့ တိကျစွာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို -

- နိုင်ငံသားသို့မဟုတ် အခြားသောနောက်ခံအကြောင်းရင်းအရ ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ လူတိုင်း ပိုင်ဆိုင်သည်။
- ယင်းတွင် သတင်းအချက်အလက်များကို ရှာဖွေခွင့်၊ ရယူပိုင်ခွင့်နှင့် ဖြန့်ဝေခွင့်တို့လည်း ပါဝင်သည်။
- ယင်းအခွင့်အရေးတွင် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ရေးသားပြောဆိုချက်များမှ မီဒီယာ ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဆိုင်သော ထုတ်ဖော်ပြောဆိုချက်များအပြင် ဟာသအထိ အတွေးအခေါ်အကြံဉာဏ်အားလုံး ပါဝင်သည်။
- အွန်လိုင်း (သို့မဟုတ်) လမ်းမပေါ်မှ ဆန္ဒပြမှုများအထိ မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုနိုင်သည်။
- နယ်နိမိတ်အကန့်အသတ်များကို ကျော်လွန်၍ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

Freedom of expression

Defamation laws always impact on the right to freedom of expression.⁹

"Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers."

- Article 19 of the Universal Declaration of Human Rights

The right to freedom of expression is a fundamental human right, and the foundation of every free and democratic society. It is important for personal development, good governance, and the protection, promotion, and exercise of all other human rights. People who are free to speak their minds feel more respected, are better able to plan their lives, can act as a government watchdog, and can get involved in all sorts of decision-making.

All UN member states including Myanmar have committed to uphold the right to freedom of expression. This commitment can be found in Article 19 of the UDHR, Article 19 of the ICCPR, and in the ASEAN Human Rights Declaration. Elements of the right can also be found under international customary law.

The right to freedom of expression is precisely defined in international law. It:

- belongs to everyone regardless of their nationality or other background.
- includes the right to seek, receive, and impart information.
- includes ideas of all kinds, from political to media, to cultural expression, or even to jokes.
- can be expressed through any way, such as online or in street protests.
- applies regardless of borders.

အဆင့်သုံးဆင့် ဆန်းစစ်ချက်

နိုင်ငံတကာဥပဒေအရ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသောအခြေအနေများတွင် ကန့်သတ်နိုင်ပါသည်။ ဤအလားအလာမျိုးကို (ယင်းကန့်သတ်နိုင်သည့်အခြေအနေကို) အစိုးရမှ အသုံးပြုလာခြင်းအား ကာကွယ်ရန် နိုင်ငံတကာဥပဒေတွင် တိကျသော စည်းကမ်းတစ်ရပ် ရှိပါသည်။ အဆင့်သုံးဆင့် ဆန်းစစ်ချက်ဟုခေါ်သော အဆိုပါ စည်းကမ်းသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကန့်သတ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါ အတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည် -

- ၁။ ထင်ရှားတိကျသော ဥပဒေတစ်ရပ်ရှိပါလျှင် ကန့်သတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများက ၎င်းတို့စိတ်တိုင်းကျ တားဆီး ဖြတ်တောက်ပိုင်ခွင့်မရှိပါ။
- ၂။ တစ်ပါးသူ၏ အခွင့်အရေး(သို့မဟုတ်)ဂုဏ်သိက္ခာ(သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးနှင့် ပြည်သူ့လူထုလုံခြုံရေး ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး(သို့မဟုတ်)ပြည်သူ့ကိုယ်ကျင့်တရားကို ကာကွယ်ရန် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့်သာ ကန့်သတ်နိုင်သည်။ လက်ခံနိုင်သည့် အခြားရည်ရွယ်ချက် မရှိပါ။
- ၃။ ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အရေးပေါ် ဖြေရှင်းရန် ပေါ်ပေါက်လာသည့် လိုအပ်ချက် အတွက်သာ ကန့်သတ်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် ယင်းသို့ကန့်သတ်ရာတွင်လွတ်လပ်စွာရေးသား ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ထိခိုက်နိုင်ချေရှိသည့် ထိခိုက် နစ်နာမှုနှင့် အချိုးညီသော ကန့်သတ်ချက်ကိုသာပြုလုပ်ရ မည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ အများစုသည် ယင်းအဆင့်သုံးဆင့် ဆန်းစစ်ချက်ကို ကျော်ဖြတ်ရန် ပျက်ကွက်နေသည်။ ထိုဥပဒေများသည် ရှင်းလင်း ပြတ်သားမှုမရှိဘဲ ဝေဝါးနေရာ၊ ပထမအဆင့် နှင့် ကိုက်ညီရန် ပျက်ကွက်သည်။ အသရေဖျက်ခြင်း ဆိုင်ရာဥပဒေများ တစ်ခုထက်ပို၍ ရှိနေခြင်းမှာ မလိုအပ်သော ထပ်ကာထပ်ကာ ရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်ပြီး ဒုတိယအဆင့်ဆန်းစစ်ချက် နှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိပေ။ ထောင်ဒဏ်ပြစ်ဒဏ်ပေးထားခြင်းမှာ အချိုးအစား ညီညွတ်ခြင်း မရှိသောကြောင့် တတိယအဆင့် ဆန်းစစ်ချက်နှင့်လည်း ကိုက်ညီခြင်း မရှိဘဲ ပျက် ကွက်နေပါသည်။^{၁၂}

The three-part test

According to international law, the right to freedom of expression can be limited in very narrow circumstances. In order to stop governments from using this possibility, international law has a very precise rule, called the three-part test, which says that freedom of expression can only be limited if:

- 1. There is a clear and precise law – public officials cannot just censor as they like.
- 2. The limitation aims to either protect the rights or reputations of others,¹⁰ or protect national security, public order, public health or morals.¹¹ There are no other acceptable aims.
- 3. The limitation is necessary in a democratic society to address a pressing need, and only if the limitation is proportionate to the harm caused.

Most of Myanmar's defamation laws fail the three-part test. They fail part one because they are unclear and vague. They fail part two because having so many laws on defamation is unnecessary duplication. They also fail part three because the sanction of imprisonment is disproportionate.¹²

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြေခံဥပဒေတွင် ပုဒ်မ (၆)၊ (၃၅၄) နှင့် (၃၆၅) တို့ဖြင့်အကာအကွယ်ပေးထားသည်။

“ ပြည်ထောင်စု၏ အခြေခံမူများသည် - (င) : ပြည်ထောင်စုတွင် နိုင်ငံတော်၌ တရားမျှတခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်း နှင့် ညီမျှခြင်းတည်းဟူသော လောကဝါလတရားများ ပိုမိုထွန်းကားရေးဖြစ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၆

ပုဒ်မ (၆) ၏ရည်ညွှန်းချက် “ လွတ်လပ်မှု” ဆိုသည်မှာ လူတိုင်း နှင့် အကျိုးဝင် ထိုက်တန်သော စီးပွားရေးလွတ်လပ်ခွင့်၊ နိုင်ငံရေး လွတ်လပ်ခွင့်၊ လူမှုရေးလွတ်လပ်ခွင့်တို့ ပါဝင်နေသည့် နက်ရှိုင်းသောကမ္ဘာ့လုံးဆိုင်ရာနိုင်ငံရေးမူလဇာစ်မြစ် အသိသညာ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ယင်းသည် “လူ့အခွင့်အရေး”၏ အလွန်မကြာသေးသော အယူအဆ သဘောတရား အတွက် သမိုင်းဝင်အခြေခံလည်း ဖြစ်သည်။^{၁၃}

လွတ်လပ်ခြင်းကို နိုင်ငံ၏အခြေခံမူအဖြစ် ထည့်သွင်းထားခြင်း က အရေးကြီးသည်။ အကြောင်းမှာ မြန်မာ့ဥပဒေများ၊ မူဝါဒများနှင့်ဆောင်ရွက်ချက်များ အားလုံးသည် လွတ်လပ်ခြင်းကို ပိုမိုထွန်းကား စေမည်ဟူသော သဘောကိုဆိုလိုရာရောက်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထိုသို့ မဟုတ်ခဲ့ပါမူ အခြေခံဥပဒေနှင့်မကိုက်ညီဟု ဆိုရတော့မည်။

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံတွင် တရားရုံးများသည် အစိုးရ၏ဥပဒေများ၊ မူဝါဒများနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမရှိကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ဆန်းစစ်ရန်တည်ရှိနေကြသည်။ ဥပမာ-အကယ်၍ ဥပဒေတစ်ခုသည်လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ကို ချိုးဖောက်သည်ဆိုလျှင်တရားသူကြီးကဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ လွတ်လပ်ခြင်းဆိုသော အခြေခံမူနှင့်ဆန့်ကျင်သည့်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီဟုကြေငြာရမည်။

ပုဒ်မ ၃၅၄ နှင့် ၃၆၅

မြန်မာ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေပါ ပုဒ်မ ၃၅၄ နှင့် ၃၆၅ တို့သည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်နှင့် အထူးသဖြင့်ပတ်သက်သည်။ ပုဒ်မ ၃၅၄က ထုတ်ဖော်ရေးသားပြောဆိုခြင်းနှင့် ဖြန့်ချိရာတွင်လွတ်လပ်မှုကို အထောက်အပံ့ ပြုထားသည်။ ပုဒ်မ ၃၆၅ ကမူ အနုပညာနှင့်စာပေကို လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီးလုပ်ဆောင်ခွင့်အား ပြဌာန်းသည်။ သို့သော်လည်း “တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေး၊” “အမျိုးသားသွေးစည်းညီညွတ်ရေး” နှင့် “လုံခြုံရေး” တို့နှင့်ပတ်သက်ပြီး တိကျမှုမရှိသော ရည်ညွှန်းဖွင့်ဆိုချက်များကြောင့် အထက်ပါပုဒ်မနှစ်ခုလုံးအားနည်းလျက်ရှိသည်။

Freedom of expression in Myanmar

The right to freedom of expression is protected in the Myanmar Constitution under Articles 6, 354, and 365.

“The Union’s consistent objectives are:(e) enhancing the eternal principles of justice, liberty and equality in the Union.”
- Article 6 of the Myanmar Constitution

Article 6 references "liberty", a concept with profound global political origins consisting of the social, political, and economic freedoms to which everyone is entitled - the historical basis for the more recent concept of "human rights".¹³

Including liberty as a basic principle of the state is important because it means that all Myanmar's laws, policies, and actions must enhance freedom. If they do not, then they are "unconstitutional".

In a democracy, courts exist partly to check whether the government's laws, policies, and actions are unconstitutional. For example, if a law violates the right to freedom of expression, a judge should declare it unconstitutional on the basis that it contradicts the constitutional principle of liberty.

Articles 354 and 365

Articles 354 and 364 of the Myanmar Constitution are more specifically concerned with freedom of expression. Article 354 provides for the liberty to express and publish. Article 365 provides for the right to freely develop literature and arts. However, both are weakened by vague references to "security", "national solidarity", and "tranquillity".

အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာနိုင်ငံတကာစံနှုန်းများ - International standards on defamation

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီလုပ်ငန်းစဉ်များကိုအာမခံနိုင်ရန်အလို့ငှာ အသရေ ဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့်ပြဌာန်းချက်များသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာအခွင့်အရေးတို့အကြားမှန်ကန်သောချိန်ညှိမှုရှိရန် လိုအပ်ပေသည်။ မှန်ကန်တောင်းမှန်သော ချိန်ညှိမှုဆိုသည်မှာ လူထုမှအာဏာပိုင်များအား ဝေဖန်ခြင်းတာဝန်ခံစေခြင်း စသည်တို့ပြုလုပ်သောအခါ ပြစ်ဒဏ်ပေးမခံရခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာအရ လက်ခံထားသော ချိန်ညှိမှုကို အသရေဖျက်မှုဆိုင်ရာ “နိုင်ငံတကာစံနှုန်း”အဖြစ်သိရှိကြသည်။

အသရေဖျက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်သောနိုင်ငံတကာစံနှုန်းများကို ကုလသမဂ္ဂ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်း(UDHR) နှင့်အရပ်ဖက်နှင့်နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာပဋိညာဉ် (ICCPR) တို့အပါအဝင် ပင်မအရင်းမြစ်များစွာ အပေါ် အခြေပြုတည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာအတွင်း ထိုစံနှုန်းများကို နိုင်ငံတကာတရားရုံးများတွင်ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းခဲ့ကြသလို၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများကလည်း ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းခဲ့ကြသည်။ အချို့သော စံနှုန်းများကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်က ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေသုံးသပ်ချက် အမှတ် ၃၄ အရ အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြခဲ့သည်။^{၁၄}

နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများသက်ရောက်နေသော နိုင်ငံတော်၏ ကဏ္ဍအချို့မှာ -

- လိုအပ်ပြီးထိရောက်ကာ အချိုးအစားညီမျှသော အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပြဌာန်းပေးသော အစိုးရနှင့် ဥပဒေပြုရေးအဖွဲ့
- လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ဖြစ်နိုင်သမျှ ချဲ့ထွင်ကာကွယ်ရန် ဥပဒေကိုကျင့်သုံးရသည့် တရားရုံးများ
- အသရေဖျက်ခြင်းဟူသော တိုင်တန်းချက်များသည် ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားဖြစ်ကြောင်း သေချာအောင်ပြုလုပ်ပေးရသည့် ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် အစိုးရရေနေများ

အောက်ဖော်ပြပါ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းတိုင်းသည် တည်ရှိပြီးသားနိုင်ငံတကာ ဥပဒေစံနှုန်းများ၏ တိကျသော ရှင်းလင်း ဖွင့်ဆိုချက်ပင်ဖြစ်သည်။ စံနှုန်းတစ်ခုချင်းစီကို အနှစ်ချုပ် ပြုထားခြင်းဖြစ်သော်လည်း အသေးစိတ် ရှင်းလင်းချက်များကို စိတ်ဝင်စားမှုရှိသော မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းကိုမဆို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။

A defamation law or provision must achieve the correct balance between the right to reputation and the right to freedom of expression in order to ensure democracy can function. A proper balance means that people are not punished when criticising and holding accountable those in power. The globally accepted balance is known as the "international standards" on defamation.

International standards on defamation are built upon a number of sources including the Universal Declaration of Human Rights (UDHR) and the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR).

For decades, the standards have been elaborated upon in international courts and by international governmental organisations, such as the United Nations. Some of the standards were briefly summarised by the United Nations in 2011 in General Comment number 34.¹⁴

International standards apply to several parts of the state:

- Government and the legislature amending and adopting effective, necessary, and proportionate defamation laws
- Courts applying the law while protecting freedom of expression to the greatest extent possible
- Police and prosecutors ensuring defamation complaints are in the public interest.

Every international standard included below is a concise explanation of an established international legal norm. Each standard is summarised for brevity, but further details can be supplied to any interested parties.

နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော အဆင့် သုံးဆင့်ဆန်းစစ်ချက်ဖြင့် ကိုက်ညီရမည်။ ဖြစ်နိုင်သမျှ ကျစ်လစ်စွာဖြင့် ရေးဆွဲ ထားရမည်။ သို့မှသာ ယင်းတို့ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာတွင် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ကို ချုပ်ကိုင်ကန့်သတ်ခြင်းမပြုနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အသရေဖျက်ခြင်းဥပဒေများသည် အောက်ဖော်ပြပါ ဖော်ပြချက်များတွင်သာ သက်ရောက်သင့်သည်။ ယင်းတို့မှာ

- မှားယွင်းသော
- အချက်အလက်မမှန်ကန်သော
- ထိခိုက်မှုဖြစ်စေသော
- ထိခိုက်မှုသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဂုဏ်သိက္ခာသာ ဖြစ်ရမည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဖော်ပြချက်တစ်ခုကိုအခြား သူများက မြင်ခြင်း သို့မဟုတ် ကြားသိခြင်းရှိရမည်။

အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေများသည် လူတစ်ဦး၏ဂုဏ်သိက္ခာကိုဆိုးဝါးစွာ ထိခိုက်စေသောအဆိုများအပေါ်တွင်သာသက်ရောက်ကျင့်သုံးခြင်းပြုသင့်သည်။^{၁၅}

အသရေဖျက်ခြင်း ကို လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ဂုဏ်သိက္ခာအား ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်စေသည့် အချက်အလက်မှားယွင်းသော အပိုင်အမာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းဟု အကောင်းဆုံး အနှစ်ချုပ်နိုင်သည်။

International standards on definition

Defamation laws must comply with the three-part test (see above). They should be designed as narrowly as possible so that that they do not serve, in practice, to stifle freedom of expression.

Defamation laws should only apply to statements that are:

- False
- Factual
- Cause damage
- And the damage must be to a person's reputation, which means that the statement must have been seen or heard by others.

Defamation laws should only apply to statements that result in serious harm to a person's reputation.¹⁵

Defamation is best summarised as a false assertion of fact that results in serious harm to a person's reputation.

နယ်ပယ်ဆိုင်ရာနိုင်ငံတကာစံနှုန်း

အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ၏ နယ်ပယ်သည် သက်ဆိုင်မှုရှိသည့် နယ်ပယ်၏ အတိုင်းအတာပမာဏအတိုင်းဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများမှ အသရေဖျက်မှုဖြင့် တရားစွဲဆိုရန် ခွင့်မပြုသင့်

ယင်းတွင် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ လွှတ်တော်၊ တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့နှင့် စစ်တပ်တို့လည်းပါဝင်သည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့များတွင် ပိုင်ဆိုင်သောဂုဏ်သိက္ခာဟူ၍ မရှိပေ။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများ သည် အကျိုးအမြတ်ရည်ရွယ်ချက်မပါသော ခြပ်မဲ့အစုအဝေးများဖြစ်ပြီး၊ ကာကွယ်ရန် စိတ်ခံစားမှုပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးအရ အကျိုးစီးပွားမရှိသောကြောင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်းတို့တွင် ဂုဏ်သိက္ခာ မရှိပါ။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း အဖွဲ့အစည်းများသည် ကာလကြာရှည်စွာ ရှိနေပြီးဖြစ်ကာ အမှန်တကယ် ဂုဏ်သိက္ခာဟုဆိုရလျှင် ထိုအဖွဲ့အစည်းတို့ကို ကွပ်ကဲနေသော ခေါင်းဆောင်များ နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူ စီနီယာများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာပင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အသရေဖျက်မှုတရားစွဲဆိုခြင်းသည် အများ ပြည်သူ၏ တရားကို ဖြန့်တီးခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

International standards on scope

The scope of a defamation law is the extent of the area on which it is relevant.

Public bodies should not be allowed to bring defamation suits

This includes ministries, parliament, the judiciary, and the military.

Public bodies do not have a reputation as they are abstract entities without a profit motive and with neither emotional nor financial interests to protect. Public bodies exist for long periods of time and the only real reputation is that of the leaders and other senior decision-makers overseeing the institution. Bringing defamation suits is also a waste of public funds.

အများပြည်သူအစုအဝေးက အသရေဖျက်မှု တရားစွဲဆိုမည်ဆိုပါက သူတို့၏ဆောင်ရွက်ချက်ကိုဝေဖန်ခံရခြင်းမှ ကာကွယ်လိုခြင်းသာ ဖြစ်နိုင်ချေများသည်။ စိုးရွံဖွယ်ရာအငြင်းပွားမှုဆီသို့ ဦးတည်ပေးသည်။

ရုပ်ဝတ္ထုများနှင့် သင်္ကေတများကိုအသရေဖျက်၍မရ

ဤအချက်တွင် အလံများ၊ ဘာသာရေး သင်္ကေတများ၊အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ အမှတ်တံဆိပ်များနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေတို့ ပါဝင်သည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့များကဲ့သို့ပင် ရုပ်ဝတ္ထုများ၊ သင်္ကေတများတွင် ဂုဏ်သိက္ခာမရှိပေ။ အကြောင်းမှာ ဂုဏ်သိက္ခာဆိုသည်မှာ ခြိမ်းခြောက်မှု သဘောဖြစ်ပြီး အကျိုးအမြတ်ရလိုသော တွန်းအားလည်းမရှိကာ ကွယ်ပေးရန် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာသော်လည်းကောင်း၊ ငွေကြေးအကျိုးစီးပွားသော်လည်းကောင်း မရှိပေ။

ရုပ်ဝတ္ထုများ၊ သင်္ကေတများကို အသရေဖျက်သည်ဟု စွပ်စွဲချက်သည် မကြာခဏဆိုသလို သြဇာအာဏာရှိသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ယင်းတို့၏ ခေါင်းဆောင်မှုအကြောင်း တရားဝင်ဝေဖန်ခြင်းကို ဖုံးကွယ်သည့် လုပ်ရပ်များပင် ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများသည် အခြား သာမန်လူပုဂ္ဂိုလ်များထက် ဝေဖန်မှုကိုပိုမိုသည်းခံသင့်သည်။

ရာထူးအဆင့်မြင့်လေလေ ဝေဖန်မှုကိုပိုမိုသည်းခံလေ ဖြစ်ရပေမည်။ အထူးသဖြင့်နိုင်ငံရေးသမားများက ဝေဖန်ခြင်းကို ပိုမို သည်းခံသင့်သည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများသည် ၎င်းတို့၏ စကားလုံး၊ အပြုအမူတို့အပေါ် အပြစ်ရှာခံရခြင်း၊ ပြင်းထန်သောအငြင်းပွားမှုများဖြစ်နိုင်ခြင်း၊အခြားအင်မတန်မြင့်မားသည့် ဝေဖန်မှုများ ရှိနိုင်မည်ကိုသိလျက်နှင့် လူများသိသည့်လမ်းကြောင်းကို ရွေးချယ်ခဲ့သူ များဖြစ်ကြသည်။

အကယ်၍ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများ နှင့် နိုင်ငံရေးသမားများကို သာမန် ပြည်သူများနှင့်တန်းတူ အခြေအနေပေးထားပါက ၊ တရားဥပဒေအရ အရေးယူသည့် ခြိမ်းခြောက်မှုသည် အစဉ်မပြတ်ဖြစ်နေပြီး ဒီမိုကရေစီ၏ အသက်ဖြစ်သော ပြည်သူ့ဝေဖန်ခြင်းခန့်မှန်မှုကို ဖုံးလွှမ်းသွားပေလိမ့်မည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဌာနများ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများ နှင့် နိုင်ငံရေးသမားများတွင် ဥပဒေကိုမသုံးစွဲဘဲ သတင်းမှားများကို တန်ပြန်နိုင်သောတရားရေးမဟုတ်သည့်ထူးကဲသည့် ရွေးချယ်ခွင့်များရှိကြသည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် ၎င်းတို့၏သတင်းထုတ် ပြန်သည့်ဌာနများ၊ အများပြည်သူဆိုင်ရာ သတင်းထုတ်ပြန်သည့် စနစ်များကို အသုံးပြုပြီး ပြန်လည်ဖြေရှင်းနိုင်သလို ၊ အများ ပြည်သူသိမြင်စေမည့် ထုတ်ပြန်ချက်များ ကိုလည်း ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

When public bodies bring defamation suits, it is almost always to prevent criticism of their performance and leads to a chilling effect on public debate.

Objects and symbols cannot be defamed

This includes flags, religious symbols, national insignia, and constitutions.

Like public bodies, objects and symbols do not have a reputation as they are abstract entities without a profit motive and with neither emotional nor financial interests to protect.

Allegations of defamation of objects or symbols are often smokescreens for stifling legitimate criticism of powerful institutions and their leadership.

Public officials and politicians should tolerate more criticism than ordinary persons

The more senior that they are, the more criticism they should tolerate. Politicians in particular should tolerate more criticism.

Public officials and politicians knowingly choose a public role in which they should expect scrutiny and vigorous debate on their words and actions, some of which will be highly critical.

If public officials and politicians are given similar status to ordinary persons, the constant threat of legal action would stifle the public debate which is vital to a democracy.

Public bodies, public officials, and politicians have significant non-legal options available to counter false information without using the law. In democracies they can use their press offices, public information systems, and issue public statements. These non-legal options are even greater in Myanmar compared to other countries because the government controls all the broadcasters and the largest-selling newspapers too. It is clear therefore that when public bodies, public officials, and politicians use defamation laws, their aim is not to counter false information, but rather to punish and prevent criticism.

ထို တရားဥပဒေ မဟုတ်သည့် ရွေးချယ်စရာများ သည် အခြား နိုင်ငံများ နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် များပြားကျယ်ပြန့် စွာ ရှိနေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အစိုးရသည် ရေဒီယို ရုပ်မြင်သံကြားထုတ်လွှင့်မှုများ အားလုံးကိုထိန်းချုပ်ထားသည်။ ရောင်းအား အကောင်းဆုံးသတင်း စာကိုလည်း အလားတူ ထိန်းချုပ်ထားသည် ။ ထို့ကြောင့် ရှင်းလင်းပြတ်သား သော အချက်မှာ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဌာနများ၊ အရာရှိများနှင့် နိုင်ငံရေး သမားက အသေရေဖျက်ခြင်း ဥပဒေကို အသုံးပြုနေခြင်း က သူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မှားယွင်းသော သတင်းအချက်အ လက်ကို တုံ့ပြန်ရန်ထက် ၎င်းတို့ ကိုဝေဖန်ခြင်းမှကာကွယ် ရန်နှင့် ပြစ်ဒဏ်ပေး ရန်သာဖြစ်သည်။

အများပြည်သူအကြားထင်ရှားသူများ (ပြည်သူ့ပုံရိပ်) သည် သာမန်လူများထက် ဝေဖန်မှုများကိုပိုမိုသည်းခံသင့်သည်။

အများပြည်သူအကြားထင်ရှားသူ တစ်ဦးဆိုသည်မှာ သူသည် အများ ပြည်သူ့သိရှိစေနိုင်သော လုပ်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်သူများ ဖြစ် သည်။ ပုံစံအားဖြင့် စာရေးဆရာ၊ ဝိတပညာရှင်၊ အားကစားသမား၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ တို့ဖြစ် သည်။ သူတို့သည်အများပြည်သူက စိတ်ဝင်စားသူများ ဖြစ်ကြ၏။

ထိုသူများသည် ထင်ရှားသောလူမှုအခြေအနေတစ်ရပ်ကို ရည်ရွယ် ချက်ရှိရှိ ပိုင်ဆိုင်ထားသူများဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးသမားများနည်းတူ ပြည်သူ့ပုံရိပ်ဖြစ်သော ထိုသူတို့သည်လည်း ၎င်းတို့၏စကား၊ အပြု အမူများအပေါ်တွင် အပြစ်ရှာခံရခြင်း၊ပြင်းထန်သောအငြင်းပွားမှု နှင့် တစ်ခါတရံအလွန်ပြင်းထန်သော ဝေဖန်မှုများရှိမည်ကို သိလျက်နှင့် ထိုလမ်းကြောင်းရွေးချယ်ခဲ့သူများ ဖြစ်ကြသည်။

ပြည်သူ့ပုံရိပ်တို့၏ ထင်ရှားသော လူမှုအဆင့်အတန်း ဆို သည်မှာ သူတို့သည် မှားယွင်းသတင်းများကို တုံ့ပြန်ရန် တရားဥပဒေ ကြောင်း မဟုတ်သော ထူးခြားသည့် ရွေးချယ် နိုင်ချေများရှိကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သူတို့သည်မီဒီယာများမှ တစ်ဆင့်ပြော နိုင်ကြသည်။ သို့မဟုတ် လူမှုကွန်ယက်ပရိသတ် ဆီသို့ တိုက် ရိုက်ပြောဆိုနိုင် ကြသည်။

ခုခံကာကွယ်ခြင်းများနှင့် သက်ဆိုင်သော နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများ

ထုချေခုခံမှုများသည် ထိခိုက်မှုအတွက် ယူရမည့် တရားဥပဒေတာ ဝန်ကို ရှောင်ရန် တရားဝင်လျှောက်လဲချက်များ ဖြစ်သည်။ တရား ရုံးတစ်ရုံးတွင် တရားခံ (ထုချေသူ)တစ်ဦးသည် သူ့အားစွပ်စွဲထား သောစွပ်စွဲချက်များကို ခုခံချေပနိုင်သလို၊ တန်ပြန် စွဲချက်တင်နိုင် သည်။ သို့တည်းမဟုတ် စွပ်စွဲချက်များမှန်ကန်စေကာမူ တရားခံ အနေ ဖြင့်တာဝန်မရှိကြောင်း ခုခံငြင်းဆိုနိုင်သည်။ အောက်ပါထုချေ မှုများ အတွက် တရားခံသည် ပုံမှန်အားဖြင့်သက်သေ အခိုင်အမာ ပြသရန် တာဝန်ရှိပေသည်။^{၁၆}

Public figures should tolerate more criticism than ordinary persons

A public figure is someone who engages in actions which generate publicity, such as authors, musicians, sports people, and religious and business leaders. By generating publicity, they become a matter of public interest.

Public figures are people who intentionally have a prominent social status. Like politicians, public figures choose a public role in which they should expect scrutiny and vigorous debate on their words and actions, some of which will be highly critical.

Public figures' prominent social status means that they also have significant non-legal options available to counter false information. For example, they can speak through the media, or directly to social media audiences.

International standards on defences

Defences are legal arguments used to avoid liability. In a court, a defendant may contest allegations made against them, make counter-allegations, or use a defence arguing that even if the allegations are true, the defendant is not liable. For the below defences, a defendant normally holds the burden of proof.¹⁶

အမှန်တရားသည် ပြီးပြည့်စုံသော ခုခံကာကွယ်မှုဖြစ်သည်

လူတစ်ဦး၏ဂုဏ်သိက္ခာကို တိုက်ခိုက်သောထုတ်ဖော်ပြောဆိုချက်တစ်ခုသည် မြောက်ပိုင်းပြောဆိုခြင်း မဟုတ်ရုံမျှဖြင့် အသေရေဖျက်ခြင်း မဖြစ်သွားနိုင်ချေ။ အသေရေဖျက်သော ထုတ်ဖော်ပြောဆိုချက်တစ်ခုဆိုသည်မှာ ကျိုးကြောင်းပြ ဆင်ခြေမပေးနိုင်သည့် အချက်အလက်မှားယွင်းသော အခိုင်အမာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

တရားခံများသည် ၎င်းတို့၏ အချက်အလက်အခိုင်အမာ ထုတ်ဖော်ခြင်းမှာ မှားသည်ဟုသက်သေမပြနိုင်မချင်း အသေရေဖျက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့်အခါမျှတာဝန်မခံရ။ တရားပြိုင်၏ ခုခံကာကွယ်ချေပမှုသည် အမှန်တရားဖြစ်ပြီး၊ ယင်းသည်လုံးဝပြီးပြည့်စုံသော ခုခံကာကွယ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ (တိုင်တန်းသူတရားလိုမှသာ ယင်းစွပ်စွဲချက်များ မမှန်ကန်ကြောင်း သက်သေပြရမည် ဖြစ်သည်။)

အချက်အလက် အခိုင်အမာပြောဆိုခြင်းမှာ မှားယွင်းကြောင်း သက်သေပြသခြင်းသည် မည်သည့် အသေရေဖျက်မှုတွင်မဆို အခြေခံကျသော အချက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းအခိုင်အမာပြောဆိုခြင်း သည် မှားယွင်းကြောင်းသက်သေပြရန်တာဝန်သည် တရားစွဲဆိုခြင်း သို့မဟုတ် တရားလိုတွင်သာ ရှိသင့်သည်။

အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားပါဝင်ပတ်သက်သော အမှုကိစ္စများတွင် မူ အချက်အလက်အခိုင်အမာထုတ်ဖော်ခြင်းမှာ မှားယွင်းကြောင်း သက်သေပြရန် လိုအပ်သောစံသည် သာမန်အမှုအခင်းများထက် မြင့်မားသင့်သည်။^{၁၇}

ဒီမိုကရေစီလူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် ခိုင်မာသော သက်သေပြရန်တာဝန်သည် အထူးသဖြင့် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများ သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးသမား ပါဝင်ပတ်သက်သည့် အမှုအခင်းများတွင် အရေးကြီးလှသည်။ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများသည် ဂုဏ်သိက္ခာရှိပြီးလည်း ၊ ပြည်သူများအနေ ဖြင့် ၎င်းတို့ပြောသမျှကို သက်သေလိုက်ပြနေရမည်ဆိုလျှင် အများပြည်သူ၏ ရွေးနှေးခြင်းခန့်မှန်မှုကို တားဆီး ဖိနှိပ်ရာသာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်မည့် အစား ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် လက်ခံထားသည်မှာ လူတစ်ဦး သည် အများပြည်သူကိုကိုယ်စားပြုသော အခန်းကဏ္ဍကို ရွေး ချယ်ထားခြင်းက ပိုမိုကောင်းမွန်သော အကျိုးစီးပွားအတွက် ဝေဖန်မှုများကိုလက်ခံရန်သဘောတူခြင်းဖြစ်ရာ၊ အချို့သောဝေဖန်မှုများသည် ကြောင်းကျိုးရှိချင်မှပင် ရှိမည်ဖြစ်သည်။

အမြင်သဘောထားအယူအဆများသည် ပြည့်စုံသော ခုခံကာကွယ်မှုဖြစ်သည်

သဘောထားအယူအဆတစ်ခုသည် တစ်စုံတစ်ရာအကြောင်း ဖွဲ့စည်းထားသော အမြင်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ အမြင်အယူအဆ ဟူသည် တိကျသေချာမှု တွင် အားနည်းချက်ရှိသည့်အပြင် အချက်အလက်နှင့် အသိညာဉ်အပေါ်တွင် အခြေခံရန်လည်း မလိုအပ်ချေ။ သဘောထားအယူအဆတစ်ခုသည် လွဲမှားကောင်းလွဲမှား နိုင်သည်။ သို့သော် ယင်းသည် အချက်အလက်အခိုင်အမာပြော ဆိုခြင်း မဟုတ်သည့်အတွက် မှားယွင်းကြောင်း သက်သေမပြနိုင်ပေ။

Truth is an absolute defence

Just because a statement attacking a person's reputation is unflattering does not make it defamatory. A defamatory statement is one which is unwarranted - a false assertion of fact.

Defendants must never be held liable for defamation unless their assertion of fact is proven false. The defence of truth is an absolute and complete defence.

Showing that an assertion of fact is false is fundamental to any defamation case, and therefore the burden of proof should be on the prosecution or plaintiff to prove that the assertion is false.

In cases involving the public interest, the standard of proof required to show that an assertion of fact is false should be higher than in a normal case.¹⁷

In democracies the burden of proof is particularly important in cases involving public officials or politicians. Although public officials and politicians do have reputations, public debate would be stifled if everybody must prove the truth of everything they say. Instead, democracies generally accept that when a person chooses to take a public role they agree to greater criticism, some of which may be unwarranted, in the interests of the greater good.

Opinion is an absolute defence

An opinion is a view formed about something. It falls short of certainty and may not necessarily be based on fact or knowledge. An opinion may be misguided, but as it is not an assertion of fact, it cannot be proven false.

Therefore, defendants must never be held liable for defamation based on a statement of opinion. The law has no role in regulating opinions as the right to opinion is absolute.¹⁸

Sometimes it is difficult to determine whether a statement is an opinion or an assertion of fact.¹⁹ This is particularly the case regarding statements intended as jokes, mockery, or exaggerations. At other times, an opinion can be insulting. Democracies prefer not to regulate subjective opinions, even those that are insulting, because of the danger posed to freedom when a government begins to decide which opinions are acceptable and which are not.

ထို့ကြောင့်ခွဲခွဲပေးပေးခံတစ်ဦးသည် အမြင်သဘောထားကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းနှင့် ပတ်သတ်သော အသရေဖျက်မှုအတွက် မည်သည့် အခါမျှ တာဝန်မရှိပေ။ အမြင်သဘောထားကို ထိန်းကြောင်း ရန် တရားဥပဒေတွင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ကဏ္ဍမရှိပါ။ အကြောင်းမှာ အမြင်သဘောထား အခွင့်အရေးသည် လုံးဝခြွင်းချက်မရှိသည့် အခွင့်အရေး ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။^{၁၈}

တစ်ခါတရံတွင် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှုတစ်ခုသည် သဘောထား အယူအဆလား၊ အချက်အလက် အခိုင်အမာပြောဆိုခြင်းလား ဆိုသည်ကို ခွဲခြားရန် ခက်ခဲသည်။^{၁၉} အထူးသဖြင့် ဟာသများ၊ လျှောက်ပြောသဘောပြောမှုများ၊ သို့မဟုတ်ပုံကြီးချဲ့ပြောဆိုခြင်းများ အဖြစ်ရည်ရွယ်သော ကိစ္စရပ်များသည် ခွဲခြားရန် ခက်ခဲတတ်သည်။ တချိန်တည်းတွင် အမြင်အယူအဆသည် စော်ကားမှု အရာလည်း မြောက်နိုင်သည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် သဘောထားအမြင်များသည် စော်ကားသည့်သဘော ဖြစ်နေစေကာမူ ပုဂ္ဂလိကသဘောဆောင်သော သဘောထား အယူအဆများကို မထိန်းချုပ်လိုကြပေ။ အကြောင်းမှာ မည်သည့် အမြင်အယူအဆက လက်ခံနိုင်ဖွယ်ဖြစ်ပြီး၊ မည်သည့်က လက်ခံနိုင်ဖွယ် မရှိကြောင်း အစိုးရတစ်ရပ်မှ စတင်ဆုံးဖြတ်လိုက်သည့်အခါ လွတ်လပ်မှုတွင် အန္တရာယ်ရှိလာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းဆိုင်ရာ အကာအကွယ်

“ကြောင်းကျိုးဆီလျော်သောထုတ်ပြန်ကြေညာချက်” ဆိုသည်မှာ သဘောရိုးဖြင့် ပြုလုပ်သည့်အချက်အလက်အခိုင်အမာပြောဆိုမှုဖြစ်ပြီး၊ နောက်ပိုင်းမှ အမှားဖြစ်သွားသော ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ဖြစ်သည်။

သဘောထားထုတ်ပြန်ချက်ထုတ်ဝေသည့်အချိန်က ရခဲ့သည့် သတင်းအချက်အလက်အပေါ် အခြေခံ၍ ပြုလုပ်လိုက်မိသောကြောင့် ရိုးသားသည့်အမှားအယွင်းဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ယင်းကို နောင်သတင်းအချက်အလက်အသစ်ထွက်ပေါ်လာချိန်တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခဲ့ပါက တရားခံတို့တွင် အသရေဖျက်မှုအတွက် တာဝန်မရှိပါ။

မီဒီယာများသည် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ ထုတ်ပြန် ကြေညာချက်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ခံရပေးချက်ကို မကြာခင်ဆီသလိုသုံးလေ့ရှိကြသည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် အများပြည်သူသည် အရေးကြီးသော သတင်းများကိုပိုမိုလျှင်မြန်မြန်ရရှိရန် မျှော်လင့်ကြသည်။ အဖြစ်ပျက်တစ်ခု ဖြစ်ပျက်နေစဉ်နာရီပိုင်းအတွင်းမှာပင် သတင်းကိုရလိုကြသည်။ ထို့ကြောင့် စာနယ်ဇင်း သမားများသည် အချက်အလက်များကို သေချာစွာ စိစစ်ရန်အချိန်မရကြပေ။ သို့ဖြစ်၍နောက်ပိုင်းတွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရသောရိုးသားသည့် အမှားများ ဖြစ်ပေါ်ရသည်။ စာနယ်ဇင်းသမားများ၊ လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်သူများအား ယင်းတို့၏ မှားယွင်းမှုတိုင်းအတွက်ပြစ်ဒဏ်ချနေလျှင် အချိုးအစားမညီမျှပေ။ ထို့အပြင် ယင်းသည် ကြီးမားသည့် ဆင်ဆာ ထိန်းချုပ်ခြင်း ဆီသို့ ဦးတည်သွားလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ မီဒီယာများ၊ သတင်းသမားများသည် စွမ်းဆောင်ရည်ကင်းမဲ့မှုကြောင့် ရိုးသားသောမှားယွင်းမှုများ ထပ်ခါထပ်ခါဖြစ်ပေါ်နေပါက စာနယ်ဇင်းကောင်စီကိုသို့သော(အစိုးရမဟုတ်သည့်) မိမိဘာသာထိန်းကျောင်းရေးအဖွဲ့များက ထိုမီဒီယာနှင့်ဂျာနယ်လစ်သို့ အရင်းမြစ်များစွာ ထည့်သွင်းမြှုပ်နှံရန် လှူသိရင်ကြား တိုက်တွန်းနိုင်သည်။

Defence of reasonable publication

A "reasonable publication" is a statement that includes an assertion of fact made in good faith but that later turns out to be false.

Defendants should not be held liable for defamation if they made an honest mistake based on information available at the time that they made the statement, and which they later changed after new information came out.

The media often uses the defence of reasonable publication. In democracies, the public expects to receive important news increasingly quickly, often within hours and often while a story is still developing. Therefore, journalists do not have much time to thoroughly verify facts and may make honest mistakes which they later correct. Punishing journalists or human rights defenders for every uncorrected false assertion would be disproportionate and would lead to mass self-censorship. If a media outlet or journalist repeatedly make honest mistakes due to a lack of capacity, a self-regulatory body, such as a press council, could publicly urge them to invest greater resources.

Defence of repeating the words of others

Repeating what somebody else has said in order to inform others, to share news, or in some cases to disagree with the original statement, is known as "words of others".

Defendants should not be held liable for defamation when it is clear that they are repeating an assertion of fact made by someone else, where the assertion is on something in the public interest, and where the defendant has not supported the assertion.

Journalists and others reporting news are expected to cover people's assertions when the subject is in the public interest, and in doing so they are not expected to distance themselves from the assertion or check its truthfulness.

အခြားသူ၏အဆိုအား ထပ်မံဖော်ပြခြင်းဆိုင်ရာ အကာအကွယ်

အခြားသူများအားသတင်းပေးရန်၊ သတင်းမျှဝေရန်၊ သို့မဟုတ် မူလပြောဆိုထားသည့် အကြောင်းအရာအားသဘောမတူခြင်းကိုပြရန်ဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ဦး ပြောထားသောအရာအား ထပ်မံပြောဆိုဖော်ပြခြင်းကို “သူတစ်ပါး၏စကားများ” ဟု သိကြသည်။

တရားခံမှ အခြားတစ်စုံတစ်ဦး၏ အဆိုကိုထပ်မံဖော်ပြပြီး၊ ယင်းထုတ်ဖော် ပြောဆိုချက်သည် အများပြည်သူအကျိုးစီးပွား ဖြစ်ကာ၊ တရားခံမှ ယင်းအချက်အလက်ကို ထောက်ခံထားခြင်း မရှိကြောင်းသိသာရှင်းလင်းနေပါက တရားခံအနေဖြင့် အသရေဖျက်မှုအတွက်တာဝန်ယူရန် မသင့်ချေ။

စာနယ်ဇင်းသမားများနှင့်သတင်းအစီရင်ခံသူအားလုံးသည် အစီရင်ခံသော အကြောင်းအရာမှာ အများပြည်သူ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ပါက ပြည်သူအားလုံး၏ အမြင်များ အဆိုများ အားလုံးကိုခြုံငုံဖော်ပြရန် လူထုမှ မျှော်လင့်ထားကြပြီး၊ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရာတွင် သတင်းသမားများသည် အချက်အလက်များမှ ၎င်းတို့ကိုယ်ကို ကင်းကွာခြားနားထားရန် (သို့မဟုတ်) ယင်းအချက်အလက်များ၏ မှန်ကန်မှုကို စစ်ဆေးရန်ကို မျှော်လင့်မထားကြပါ။

ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံများတွင် လူအများ ပြောဆိုနေကြသည့် အကောင်းအဆိုး နှစ်မျိုးလုံးကို ကြားသိရန်မှာ အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ကျွမ်းကျင်အဆင့် ဖြစ်သော သတင်းစာပညာ၏ အမှတ်လက္ခဏာမှာ ဖြစ်နိုင်သမျှ မျှတမျှဖြစ်စေရန် ဆန့်ကျင်ဘက် အဆိုများ ကို မိမိတင်ပြချက် တွင်ပါဝင်စေခြင်း ဖြစ်သည်။^{၁၉}

အခြားသူ၏အဆိုအား ထပ်မံဖော်ပြခြင်းအတွက် ကာကွယ်ရေးပမာဏသည် တွစ်တာ နှင့် ဖေ့စ်ဘွတ်ခ် တွင် လူအများမှ သတင်းအချက်အလက်များ ပြန်လည်ကူးယူမှုခြင်း ဖြစ်စဉ်များနှင့် ဝိုင်းဆက်စပ်မှုရှိ လာသည်။

သဘောရိုးဖြင့်ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းဆိုင်ရာ အကာအကွယ်

အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ဖြင့်အသရေဖျက်သည့်သတင်းကိုဖြန့်ဝေခြင်းကို ကူညီ ခြင်း၊ ထုတ်ဝေပေးခြင်း၊ ထပ်မံဖော်ပြခြင်းတို့ကိုပြုလုပ်မိခြင်းသည် “သဘောရိုးဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း”ပင်ဖြစ်သည်။

တရားခံများသည် ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို ရေးသူ (သို့မဟုတ်) အယ်ဒီတာ (သို့မဟုတ်) ထုတ်ဝေသူများမဟုတ်သည့်အပြင်၊ ၎င်းတို့သည် အသရေဖျက်မှု ကို ကူညီမှုပေးရာရောက်နေကြောင်း မသိခဲ့လျှင် (သို့မဟုတ်) ထိုမျှဝေရသည့် သတင်းအချက်အလက်ကို ယုံကြည်ရသည့် အကြောင်းပြချက် ရှိနေခဲ့လျှင် အသရေဖျက်မှု အတွက်တာဝန်ခံရန် မလိုအပ်ပါ။

ထိုတာဝန်ခံရန်မလိုအပ်သည့်အထဲတွင် အကြောင်းအရာကို ချုပ်ကိုင်စွက်ဖက်ရန် အခန်းကဏ္ဍမရှိသည့် ဒီဇိုင်းနားသတင်းစာရောင်းချသူ နှင့်ကြားခံကုမ္ပဏီများဖြစ်ကြသည့် ပုံနှိပ်လုပ်ငန်းနှင့်အင်တာနက်ဝန်ဆောင်မှုအထောက်အပံ့ပြုသူ (ISPs) များလည်း အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။

In democracies it is in the public interest to hear both the positive and negative things that people say. A sign of good professional journalism is the inclusion of counter-statements to ensure balance wherever possible.²⁰

The defence of repeating the words of others has become more relevant due to the ease with which people can share on Facebook and re-tweet on Twitter.

Defence of innocent publication

Unknowingly repeating, publishing, or helping disseminate defamation is known as “innocent publication”.

Defendants should not be held liable for defamation if they were not the author, editor, or publisher of the statement, and they did not know or have reason to believe that they helped share defamation.

This includes people who have no control over content like designers and newspaper sellers as well as intermediary companies like printers and internet service providers (ISPs).

There are often many people involved in newspapers, websites, and social media but only a few are liable for defamation. In democracies liability is narrow because otherwise everyone involved in dissemination would become a censor. For example, if a newspaper seller was liable, an editor would need to get the seller’s approval for every story. If Facebook was liable, Facebook would have to review every post before allowing it.

Consent is an absolute defence

A person who provides or somehow accepts (through words, actions, or behaviour) a statement that includes a false assertion of fact about themselves is regarded as “consenting” to the dissemination of that false assertion of fact.

Defendants should not be held liable for defamation if the subject had previously consented to that false assertion of fact.

လူမှုကွန်ယက်၊ အင်တာနက် ဝက်ဘ်ဆိုဒ် နှင့် သတင်းစာလုပ်ငန်းများ တွင် လူများစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသည်။ သို့သော် ယင်းတို့အနက် အချို့သာလျှင် အသေရေဖျက်မှုအတွက် တာဝန်ရှိသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် တာဝန်ယူမှုသည် ကျစ်လစ်ကျဉ်းပြောင်းသည်။ ထိုသို့မဟုတ်ပါက သတင်းဖြန့်ချိရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရသူတိုင်းသည် ဆင်စာထိန်းချုပ် လာနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- အကယ်၍ သတင်းစာရေးသားသူတွင် တာဝန်ရှိသည်ဆိုပါက အယ်ဒီတာလုပ်သူသည် သတင်း အပုဒ်တိုင်း အတွက် သတင်းစာရေးသား၏ အတည်ပြု ချက်ရယူရန် လိုလားလိမ့်မည်။ ဇေ(စ်)တွတ်သည် တာဝန်ရှိသည်ဆိုပါက ၎င်းသည် တင်လာ သတင်းတိုင်းအတွက်စိစစ်ရန်လိုလားပေမည်။

သဘောတူညီချက်သည် ပြီးပြည့်စုံသော ကာကွယ်ချေပမှု ဖြစ်သည်

လူတစ်ဦးသည် ၎င်းကိုယ်တိုင်၏ မှားယွင်းသောအချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် ထုတ်ပြန် ပြောဆိုချက်အား (စကားလုံးဖြင့်ဖြစ်စေ ၊ ပြုမှုဆောင်ရွက်ချက်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အမှုအယာဖြင့်ဖြစ်စေ) ထောက်ပံ့ပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) တစ်နည်းနည်းဖြင့် လက်ခံခြင်းကို "သဘောတူညီ ခြင်း" ဟု သတ်မှတ်ရပေမည်။

တရားခံများသည် အကယ်၍ ယခင်တည်းက သဘောတူညီမှုပြုခဲ့ပြီး ဖြစ်သော မှားယွင်းသည့် အချက်အလက် အခိုင်အမာပြောဆိုမှု အတွက်မူ တရားခံများအနေဖြင့် တာဝန်ယူရန်မသင့်ချေ။

လူအများသည် မကြာခင်ဆိုသလို ၎င်းတို့အားပြောထားသော အကြောင်းအရာများကို ပြန်ထပ်ပြော ပြန်ထပ် ရေးတတ် ကြသည်။ ဥပမာ- ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် ဝီဒီယိုများသည် ညီမျှမှုရှိစေရန် သတင်းအကြောင်းအရာ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ သဘောထားမှတ်ချက် တောင်းခံလေ့ရှိကြသည်။ အကယ်၍ ထို သတင်းအကြောင်းအရာ ဖြစ်သောသူများက သတင်းမှားကို ပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) အတည်ပြု ခြင်းပြုလုပ်ပြီးက ယင်းသည် သဘောတူ လိုက်လျောခြင်း ဖြစ်သည့်အတွက် နောင်တွင် (ရေးသားဖော်ပြသောသတင်းသမား သို့မဟုတ် သတင်းဌာနအား) အသေရေဖျက်မှုဖြင့် တရားစွဲ၍မရနိုင်ပါ။

ပြီးပြည့်စုံပြီး အရည်အသွေးပြည့်မှီသောအခွင့်ထူးခံခြင်းများ

လွတ်လပ်စွာပြောဆိုနိုင်ခြင်းသည် တရားရုံးနှင့် လွှတ်တော်ကဲ့သို့သော ရွေးကောက်ခံအဖွဲ့များတွင် အပြန်အလှန်လျှောက်လဲဆွေးနွေးကြရာ၌ အလွန်အရေးပါသည်။ တရားရုံးနှင့် ရွေးကောက်ခံအဖွဲ့များတွင် ပြောဆိုသမျှ အကြောင်းအရာများကို "လုံးဝချွင်းချက်မရှိသော အခွင့်ထူးခံခြင်း" အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ပေးအပ်ထားပြီး၊ ယင်းကို အများအားဖြင့် ခုခံစွမ်းအားဟု သိထားကြသည်။

တရားခံများသည် လုံးဝချွင်းချက်မရှိသော အခွင့်ထူးခံခြင်းအခြေအနေအောက်တွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော ထုတ်ပြန်ချက်အတွက် အသေရေဖျက်မှုကို တာဝန်ခံရန် မဖြစ်သင့်ပါ။ ဤအချက်သည် ယင်းအခွင့်ထူးခံ အခြေအနေအောက်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ထွက်ဆိုချက်ကိုပြန်လည်သတင်းတင် ပြုရသည့် မည်သည့်မီဒီယာကိုမဆို သက်ရောက်သည်။

People often repeat what they have been told. For example, in democracies media usually request a comment from the subject of their stories in order to be fair and balanced. If the subject gives or confirms false information, then they have consented to it and cannot later bring a defamation case.

Absolute and qualified privileges

The ability to speak freely is so important to debate in courts and elected bodies such as parliament that whatever is said in those courts and elected bodies is given the status of "absolute privilege", commonly known as immunity.

Defendants should never be held liable for defamation for statements made under absolute privilege. This also applies to any media who report statements made under absolute privilege.

Statements made under a legal, moral, or social duty, but outside of courts and parliament, such as speaking in public meetings or reporting alleged crimes to the police, are given the lesser status of "qualified privilege".

Statements made under qualified privilege are also not liable for defamation unless they are proven to have been made with malice.

MPs and courts can only do their job if they are free to debate and argue openly without restriction. Democracies believe that even the smallest threat of restriction could potentially lead to self-censorship and the adoption and application of bad laws and flawed decisions. In courts, absolute privilege applies to judges, lawyers, witnesses, police, and those giving evidence. Democracies also want to ensure that courts never have jurisdiction over what elected MPs say in parliament.

အများပြည်သူရှေ့တွင် ပြောဆိုခြင်းများနှင့် ရဲများထံသို့ ရာဇဝတ်မှု အတွက် တိုင်တန်းခြင်းကဲ့သို့ သော တရားရုံးနှင့် လွှတ်တော်ရုံး များပြင်ပရှိ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုမှုများကို တရားရေးရာများ အရ သော်လည်းကောင်း၊ လူမှုတာဝန်များ အရသော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဆိုပါက ယင်းတို့အတွက် အနည်းငယ် နိမ့်သော "အရည်အသွေးပြည့်အခွင့်ထူး" ကိုပေးအပ်ထားသည်။ အရည် အသွေးပြည့်အခွင့်ထူး အခြေအနေအရ ပြုလုပ်သော ထုတ်ဖော် ပြောဆိုချက်များသည်လည်း အမုန်းတရားဖြင့် ဆောင်ရွက်သည် ဟုသက်သေမပြနိုင်သရွေ့ အသရေဖျက်မှုအတွက်တာဝန်မခံရ ပေ။

အကယ်၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်တရားရုံးများသည် ကန့်သတ်ချက်မရှိ ပွင့်လင်းစွာဖြင့် လျှောက်လဲနိုင်သလို လွှတ် လပ်စွာအ ပြန်အလှန်ပြောဆိုခွင့်ရပါက သူတို့အလုပ်ကို သူတို့ လုပ်နိုင်လာပေမည်။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် ကန့်သတ်မှု၏ အသေးငယ်ဆုံးသော ခြိမ်းခြောက်မှုသည် ပင်လျှင် မိမိကိုယ် ကို ဆင်ဘာထိန်းချုပ်ဖြတ် တောက်ခြင်း အပြင်၊ ဥပဒေဆိုးများ ကျင့်သုံးခြင်း နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်မှား များဆီသို့ ဦးတည်နိုင် ချေ ရှိကြောင်း ယုံကြည်လက်ခံကြသည်။ တရားရုံးများတွင် လုံးဝ ချွင်းချက်မရှိသောအခွင့်ထူးကို တရားသူကြီးများ၊ ရှေ့နေများ ၊ သက်သေများ၊ ရဲများ နှင့် သက်သေများ၊ ထောက် ပံ့ပေးသော လူများအပေါ်တွင် သက်ရောက်စေသည်။ တရားရုံးများ အနေ ဖြင့် လွှတ်တော်အမတ်များ လွှတ်တော်ထံတွင် ဆွေးနွေးသည့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုချက်အပေါ် ဘယ်တော့မှ တရားဥပဒေအရ ဆုံးဖြတ်ချက်မချကြောင်း ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများက အာမခံလို ကြသည်။

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံ တကာစံနှုန်းများ

အသရေဖျက်မှုကြောင့်ထိခိုက်နစ်နာမှုများအား တုံ့ပြန်ရာတွင်ပြစ်ဒဏ် နှင့် လျော်စားပြင်ဆင်မှုများကို တရားရုံးများက ပေးအပ်ထားသည်။ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအောက်ရှိ ပြစ်ဒဏ်များကမူ ပုံမှန်အားဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းက မလိုလားသော အပြုမူများကို ကာကွယ်ရန်ရည် ရွယ်ထားသည်။ ရာဇဝတ်မှု ဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်တွင် ထောင်ဒဏ်နှင့်နိုင် ငံတော် ဘဏ္ဍာအဖြစ် ရောက်ရှိသွားမည့်ငွေဒဏ်တို့ ပါဝင်သည်။

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် ရွေးချယ်ခွင့်ပေးသောအခါ အသရေ ဖျက်ခံရသူများသည် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေကြောင်းထက် တရားမမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေကြောင်းအတိုင်း သာရွေးချယ်ကြ သည်။ အကြောင်းမှာ နိုင်ငံတော် ဘဏ္ဍာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ သွားမည့် ဒဏ်ငွေထက် အသရေဖျက်ခံရခြင်းကြောင့် မိမိတို့ ဖြစ်ပေါ်ခံစားရသည့် ငွေကြေးနစ်နာထိခိုက်မှု အတွက် လျော် ကြေးရလိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

International standards on criminal sanctions

Sanctions and remedies are given by courts in response to the harm caused by defamation. Sanctions usually fall under criminal laws which are intended to prevent behaviours regarded as undesirable by society. Criminal sanctions include prison sentences and monetary fines that go into the state coffers.

In democracies, when given a choice, people who allege they have been defamed often choose to use civil rather than criminal law because they want any financial damages to come to them rather than being given to the state.

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာအသရေဖျက်မှုဥပဒေများကို တရားမမှု ဆိုင်ရာအသရေဖျက်မှုဥပဒေများဖြင့် အစားထိုးသင့်သည်။

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု ပြစ်ဒဏ်များကို တရားမျှတမှုမရှိဟု ပိုမိုမှတ်ယူလာကြသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုပြစ်ဒဏ်များသည် အချိုးအစား ညီမျှမှုမရှိလှပေ။ လိုအပ်မှုလည်းမရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။^{၂၁}

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာအသရေဖျက်မှုပြစ်ဒဏ်များသည် အချိုးအစား ညီမျှမှုမရှိပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ရဲ နှင့် အစိုးရရှေ့နေများ ပါဝင်မှုအပြင်၊ ကာလရှည်ကြာသော တရားရင်ဆိုင်ရခြင်း၊ အချုပ်အနှောင်ခံရခြင်း၊ ရာဇဝတ်မှု မှတ်တမ်းဝင်ဖြစ်ခြင်း၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အရှက်တက် အကျိုးနည်းဖြစ်ခြင်း နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း မှု ဆုံးရှုံးခြင်းများသည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သောထိခိုက်မှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက လွန်မင်းစွာ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းလှသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အာရှ တိုက်ရှိ နိုင်ငံများအပါအဝင် နိုင်ငံများတွင် တရားမမှုဥပဒေများ အသုံးပြုခြင်းသည် ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နိုင် ကြောင်း သက်သေပြခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထိုရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ် များသည် လိုအပ်မှုလည်းမရှိပေ။^{၂၂}

ထို့ကြောင့် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာအသရေဖျက်မှု ဥပဒေများ၏ နေရာ တွင် တရားမမှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု ဥပဒေများဖြင့် အစားထိုး သင့်သည်။

လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခြင်းအပေါ်တွင် သိသိသာသာ ဆိုးရွားသော သက်ရောက်မှုများ ရှိလာသောကြောင့် ကမ္ဘာ့ ကုလသမဂ္ဂနှင့် ယူနက်စကိုကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများက ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှုဥပဒေများအား ပြစ်တင်ရှုံ့ချမှုများကို တိုးမြှင့် လုပ်ဆောင်လာသည်။ ကမ္ဘာလုံး အတိုင်းအတာအရ ကြည့်လျှင်လည်း ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာအသရေဖျက်မှုအများစုမှာ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ စသဖြင့် ဩဇာအာဏာရှိသူများမှ တရားစွဲဆိုခြင်းဖြစ်ကြပြီး၊ သူတို့သည် တရားဥပဒေနှင့်ညီသော ဝေဖန်သုံးသပ်မှုကို တားဆီးကြခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ တခါတရံတွင် တရားစွဲဆိုခြင်းအပေါ်တွင် လက်စားချေသည့် ပုံစံဖြင့် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေများဖြင့် စွဲဆိုခြင်းများလည်း ပြုလုပ် ကြသည်။

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်များသည် အပြင်းထန်ဆုံးသော အမှုများတွင်သာလျှင် သင့်လျော်မှန်ကန်မှုရှိသည်

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာအသရေဖျက်မှုဥပဒေများကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးရန် ရွေးချယ်သော နိုင်ငံများတွင်မူ၊ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ကိုအသုံးပြုရာတွင် သိသာထင်ရှားသည့် ပြည်သူ့အကျိုးစီးပွားရှိနေသော အပြင်းထန်ဆုံးအမှုများတွင်သာ အသုံးပြုသင့်ပါသည်။

ရဲများနှင့် အစိုးရရှေ့နေများသည် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်ဒဏ်ကို ထောက်ခံ ပံ့ပိုးခြင်း မပြုသင့်ပါ

တိုင်ကြားသူသည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်နေသောအခါများအပါအဝင် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်များပါဝင်နေသည့် အမှုများအား ရဲ၊ အစိုးရရှေ့နေနှင့် အခြားသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများမှ အစပျိုးခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခြင်း မပြုသင့်ပေ။

Criminal defamation laws should be replaced with civil defamation laws

Criminal sanctions are increasingly regarded as unjustifiable in a democracy because they are both disproportionate and unnecessary.²¹

Criminal sanctions are disproportionate because the involvement of police and prosecutors, as well as long trials, imprisonment, criminal records, and the resulting social stigma and loss of livelihood are considered overly harsh compared to the harm caused. They are also unnecessary because many countries, including in Asia, have shown that reputations can be effectively protected using civil laws.²²

Criminal defamation laws should therefore be replaced with civil defamation laws.

International bodies such as the UN and UNESCO increasingly condemn criminal defamation laws because of the significant chilling effect they have on free expression. Globally, the majority of criminal complaints are made by powerful people such as politicians, religious leaders, and business owners, usually to prevent legitimate criticism. Sometimes, criminal cases are brought by the complainant as a form of revenge against the defendant.

Criminal sanctions are only justifiable in the most serious cases

In countries that choose to retain criminal defamation laws, they should only ever be used in the most serious cases where there is significant public interest in using criminal sanctions.

Police and prosecutors should not support criminal sanctions

Police, prosecutors, and other public officials should not initiate or prosecute cases involving criminal sanctions, including when the complainant is a public official.

This is because the involvement of police, prosecutors, and other public officials is considered disproportionate against the defendant, is a waste of public funds for no public benefit, and is likely to lead to a chilling effect on freedom of expression.

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ရဲ့ အစိုးရရှေ့နေများ နှင့် အခြားပြည်သူ့ ဝန်ထမ်း အရာရှိများ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုသည် တရားခံ အတွက် အချိုးအစား မမျှတဘဲ၊ ယင်းသည် အများပြည်သူ ဘဏ္ဍာငွေကို အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားမဟုတ်ဘဲ ဖြန့်တီးခြင်းဖြစ်ကာ၊ လွတ် လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်ကို စိုးရိမ်ကြောက်လန့်ဖွယ်ခြိမ်းခြောက် မှုတစ်ခုလည်း ဖြစ်လာစေနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ကို အသုံးပြုခြင်းများသည် စံနှုန်း မြင့်မားသည့် သက်သေပြချက်လိုအပ်သည်

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှုဥပဒေများကို အသုံးပြုသောအခါ တွင် အစိုးရရှေ့နေများမှ သက်သေပြရန်တာဝန်ကိုယူထားရသည်။ တရားစွဲဆိုမှုသည် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော သံသယများ ဖြစ် သည့် -

- အချက်အလက်အခိုင်အမာပြောဆိုမှုသည် မှားယွင်းကြောင်း
- တရားခံသည် မှားယွင်းကြောင်းကိုသိသည် (သို့မဟုတ်) မှန်ကန်ခြင်းကို အဆင်ခြင်၍ အသိအမှတ်မပြုခြင်းအားပြသ ခြင်းဖြစ်ကြောင်း
- ထုတ်ဖော်တင်ပြချက်သည် တိုင်တန်းသူ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်စေရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်ပြုလုပ်ခြင်း

စသည်တို့ထက်ကျော်လွန်ပြီး သက်သေပြရမည်ဖြစ်သည်။ ၂၃

အကျဉ်းချုပ်ခြင်းသည်မည်သည့်အခါမျှ သင့်လျော်မှန်ကန် မှုမရှိ

အစိုးရရှေ့နေများက သက်သေပြပြီးသော ထိခိုက်မှုပြင်းထန်သည့် အသရေဖျက်မှုများတွင် ဂုဏ်သိက္ခာ ထိခိုက်မှုမည်မျှအထိရှိခဲ့သည် ကို ဂရုမပြုဘဲ တရားရုံးက တရားပြိုင်ဖြစ်သူအားထောင်ဒဏ်ချမှတ် ခြင်းသည် မည်သည့်အခါမျှလက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိပေ။

ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာအသရေဖျက်မှုဥပဒေများကို တစ်ချိန်က အ ချိုးအစားညီညွတ်ပြီး လိုအပ်သည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် အသရေဖျက်ခံရသူသည် ယင်း၏ ထိခိုက်နစ်နာမှုကို ရင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်းဟူသော အကြမ်း ဖက်မှုမှတစ်ဆင့် ဖြေရှင်းခဲ့ကြခြင်းကြောင့် အသရေဖျက်မှုဆိုင် ရာအမှုအခင်းများသည် နိုင်ငံတော်၏ အရေးကိစ္စဖြစ်ခဲ့သည်။ ၂၄ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများက ထိုအငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းရန် အ ကြမ်းမဖက်သော ယန္တရားများကိုတည်ဆောက်ခဲ့ကြ ပြီးဖြစ် သည်။ အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှု မရှိတော့သဖြင့် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများလည်း မလိုအပ်တော့ချေ ။

Criminal sanctions require a high standard of proof

When criminal defamation laws are used, the prosecution holds the burden of proof. The prosecution must prove beyond a reasonable doubt that:²³

- The assertion of fact was false
- The defendant knew it was false or showed reckless disregard for its truthfulness
- The assertion was made with the intention of causing harm to the reputation of the complainant.

Imprisonment is never justifiable

In cases where the prosecution has proven defamation which has resulted in serious harm, it is never acceptable for a court to sentence a defendant to imprisonment, regardless of how severe the damage to reputation was.

Criminal defamation laws were once regarded as proportionate and necessary because defamation disputes were a concern of the state as those persons defamed often sought redress through violence, such as by duels.²⁴ Democracies have since established non-violent mechanisms to deal with such disputes. Without the threat of violence, criminal laws are no longer necessary.

တရားမမှုကုစားပြင်ဆင်ခွင့်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံ တကာစံနှုန်းများ

ကုစားပြင်ဆင်ခွင့်များသည် ပုံမှန်အားဖြင့် လူပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးအကြား ရှိ အငြင်းပွားမှုကို ဖြေရှင်းရန် ရည်ရွယ်သည့် တရားမမှု ဥပဒေ များတွင် အကျုံးဝင်သည်။ တရားမမှုဆိုင်ရာ ကုစား ပြင်ဆင်ခွင့် များတွင် မှားယွင်းကြောင်း အများသိစေရန်ကြေညာခြင်းနှင့်ဂုဏ် သိက္ခာ ထိခိုက်ခံရသူများကို နစ်နာကြေးပေးခြင်းကဲ့သို့သောအ ရာများပါဝင်သည်။

International standards on civil remedies

Remedies usually fall under civil laws which are intended to resolve disputes between individuals. Civil remedies include published corrections as well as financial damages that go to the person whose reputation has been harmed.

လျော်ကြေးမဟုတ်သော ကုစားပြင်ဆင်ခွင့်များသည်လည်း လုံလောက်သော ဖြေရှင်းမှုများဖြစ်လေ့ရှိသည်

ထုတ်ဖော်ပြောဆိုမှုတစ်ခုသည် အသရေဖျက်မှုမြောက်ပါကတောင်းပန်စာကို ထုတ်ပြန်ပေးခြင်း၊ တရားရုံးနှင့် စာနယ်ဇင်းကောင်စီမှ ပြုလုပ်ပေးသော အမှားပြင်ဆင်ချက်(သို့မဟုတ်)ဆုံးဖြတ်ချက်စသည်တို့ကို အသရေဖျက်မှုအများစုအတွက် အချိုးအစား ညီညွတ်သော ကုစားပြင်ဆင်ခွင့်အဖြစ် သတ်မှတ်သင့်သည်။

အမှားပြင်ဆင်ချက်၊ တောင်းပန်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တို့အား ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့်ပြန်ကြားခြင်း

အမှား ပြင်ဆင်ချက်တစ်ခုသည် မှားယွင်းသော သတင်းတစ်ခုကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ပေးနိုင်သည်။ တောင်းပန်စာတစ်ခုသည် မှားယွင်းသောသတင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော မည်သည့်ထိခိုက်မှုအတွက်မဆို မှားယွင်းမှု အတွက် ဝမ်းနည်း နောင်တရကြောင်း ကို ဖော်ပြသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို ထုတ်ပြန်ပေးခြင်းသည် တရားခံဖြစ်သူသည် အမှားပြုလုပ်ကြောင်း အသိပေးခြင်း တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ပြန်ကြားခြင်းသည် အသရေဖျက်ခံရသူအတွက် ဘာကြောင့်သတင်းမှားဖြစ်ရခြင်းကို ရှင်းပြနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းရရှိစေသည့်အပြင် ၎င်းတို့အပေါ် သက်ရောက်သည့် မည်သည့်ဂုဏ်သိက္ခာထိခိုက်မှုကိုမဆို ထုတ်ဖော်ပြသနိုင်သည်။

အမှားပြင်ဆင်ချက်များ၊တောင်းပန်မှုများ၊ပြန်ကြားချက်များသည် အသရေဖျက်မှုအတွက်သာ ပြန်ကြားပေးရန်လိုအပ်သော်လည်း စိတ်ခံစားမှုထိခိုက်စေမှုများအတွက်မလိုအပ်ပါ။

ပြန်ကြားနိုင်ခွင့်သည် အမှားပြင်ဆင်ချက်များ၊ တောင်းပန်စာများဖြင့် မလုံလောက်သည့် အခြေအနေမျိုးမှသာလျှင် လိုအပ်သည်။ ပြန်ကြားလွှာ တစ်စောင်သည် အသရေဖျက်ယွင်းစေခဲ့သော မူလအကြောင်းအရာနှင့် တူညီသော သိသာမြင်သာမှုရှိရမည်။ ဥပမာ-သတင်းစာတွင် အသရေဖျက်ယွင်းစေသည့် စာသားပါဝင်ခဲ့သော စာမျက်နှာနေရာမျိုးဖြစ်သည်။ ရုပ်မြင်သံကြားတွင် ဆိုပါက မူလလွှင့်ထုတ်ခဲ့သော အချိန်ကာလမျိုးဖြစ်သည်။ ဖေ့(စ)ဘွတ်ခ်ဆိုပါကလည်း တူညီသောသတင်းတင်သည့်အခြေအနေမျိုး ကိုဆိုလိုသည်။

ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကိုထုတ်ပြန်ကြေညာရာတွင်လည်း မူလအသရေဖျက်မှု ဖြစ်စဉ်အတိုင်းအလားတူသော သိသာမြင်သာမှုရှိရမည်။

ငွေကြေးအရထိခိုက်မှုသည် အမှန်တကယ် ထိခိုက် နစ်နာသည့်အတိုင်း အချိုးအစားညီညီ တွက်ချက်သင့်သည်

ငွေကြေးမဟုတ်သည့် ကုစားပြင်ဆင်ခွင့်ဖြစ်သည့် လူသိရှင်ကြား ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်သည် အသရေဖျက်မှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သောနစ်နာ ထိခိုက်မှုအတွက်မလုံလောက်မှသာ ငွေကြေးအရ ထိခိုက်မှုကိုတရားရုံးကသာလျှင် ပေးသင့်သည်။

မည်သည့် နစ်နာကြေးပေးလျော်မှုမဆို အချိုးအစား ညီညွတ်ရမည် ဖြစ်ပြီး၊တရားခံအတွက် သိသာသည့်ထိခိုက်မှုမျိုးအဖြစ်ခြိမ်းခြောက်မှုမရှိစေသင့်ပါ။ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံတို့၏ အလုပ်ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းကိုလည်း မထိခိုက်စေသင့်ချေ။ တရားရုံးများအနေဖြင့် အခြားသူများထံသို့ စိုးရိမ် ကြောက်လန့်ဖွယ် သက်ရောက်မှုမျိုး မဖန်တီးမိအောင်လည်း သတိပြုရမည် ဖြစ်သည်။

Non-financial remedies are usually sufficient redress

Where a statement has been found to be defamation, the publication of an apology, a correction, or a judgement made by a court or a press council, should be regarded as a proportionate remedy for most defamation cases.

Correction, apology, publication of a judgement, and reply

A correction fixes mistaken information. An apology expresses regret for any harm caused by that mistaken information. A publication of a judgement is a notice that the defendant has done wrong. A reply is an opportunity for the defamed to explain why information was mistaken and describe any resulting harm to their reputation.

Corrections, apologies and replies are only necessary in response to defamation, not to hurt feelings.

A right of reply is necessary only when a correction or apology was inadequate to restore a damaged reputation. A reply should have similar prominence to the original defamation. For example, in a similar position in a newspaper, a similar time of day on television, or posted with similar importance on Facebook.

Publication of a judgement should also have similar prominence to the original defamation.

Financial damages should be proportionate and calculated according to real harm

Financial damages should only be awarded by a court where they are necessary because publication of a non-financial remedy has not been sufficient to redress the harm caused by the defamation.

Any damages awarded must be proportionate and should never threaten significant harm to the defendant or their ability to continue working. Courts must be careful not to give damages that create a chilling effect on others.

လျော်ကြေးပေးလျော်ရမည့် အတိုင်းအတာကိုပြဌာန်းသည့်တွက်ချက်မှုများကို ဥပဒေတွင် ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာ ဖွင့်ဆိုထားသင့်သည်။ တွက်ချက်မှု သည် ဂုဏ်သိက္ခာပျက်ယွင်းမှု ကြောင့် အမှန်တကယ်နှင့် သက်သေပြပြီးဖြစ်သော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှုများကိုသာ ခြုံငုံမိစေရမည်။ ထိုခိုက်မှုအတွက် တိကျသော ကန့်သတ်ချက်သည် တိုင်းတာ တွက်ချက်၍ မရသော မည်သည့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် လူမှုဆိုင်ရာဆုံးရှုံးမှုများ အတွက်မဆို သက်ရောက်စေသင့်သည်။

ထိုခိုက်ဆုံးရှုံးမှုအတွက် ပေးရန်လျော်ကြေးကို တွက်ရာတွင် အမှားပြင်ဆင်ချက်၊ တောင်းပန်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လူသိရှင်ကြားထုတ်ပြန်ခြင်း(သို့မဟုတ်) တုံ့ပြန်ခြင်းများက ထိုခိုက်မှု ပမာဏအရွယ်အစား လျော့ချရာတွင် ကောင်းစွာထင်ဟပ်ခဲ့ကြောင်း သေချာစေရမည် ဖြစ်သည်။

ငွေကြေးအရထိခိုက်မှုကိုပြစ်ဒဏ်မပေးသင့်

ငွေကြေးအရ ထိခိုက်မှုအား ပြစ်ဒဏ်ပုံစံမဟုတ်ဘဲ အမြဲဆိုသလိုပေးလျော်စေခြင်းသာ ဖြစ်သင့်သည်။ အသရေပျက်သူသည် သိသာသော အမုန်း (သို့မဟုတ်) လစ်လျူရှုမှုပါဝင်သည့် အသရေပျက်ခြင်း ဟု တရားလိုမှ သက်သေပြနိုင်သည့် အထူးအခြေအနေမျိုး တွင်သာ ကန့်သတ်ထားသော ရည်ရွယ်ထားသည့် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများအား ထည့်သွင်းသင့်သည်။

ဆက်စပ်နေသောလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများ

အငြင်းပွားမှုအတွက် မတူကွဲပြားသော ဖြေရှင်းချက်များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း

တရားရုံးများနှင့်တရားဥပဒေများသည် အသရေပျက်ခံရသည်ဟု တိုင်ကြားလာသူများအား အခြားရွေးချယ်စရာဖြစ်သည့် စာနယ်ဇင်းကောင်စီကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။ သို့သော်ထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ရေးသားပြောဆိုခွင့်အတွက် တရားရုံးများနှင့် တန်းတူ (သို့မဟုတ်) တရားရုံးများထက်ပိုမိုပြီး အကာကွယ်ပေးမှုကို ထိန်းသိမ်းကြောင်း သေချာစေရမည်။

ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများ တွင် အသရေပျက်ခံရသူများစုသည် စာနယ်ဇင်းကောင်စီသို့ တိုင်ကြားခြင်းကို ပိုမိုနှစ်သက်ကြသည်။ အကြောင်းမှာ သူတို့သည်လျှင် လျင်မြန်မြန်နှင့်စားရိတ်စကနည်းပါးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ တရားရုံးများက မှုန်းကွေးပြီး ဈေးကြီးသည့်ရှေ့ နေများ လိုအပ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

အချိန်ကာလကန့်သတ်ချက်ပြဌာန်း

စွပ်စွဲထားသောအသရေပျက်ခြင်းအမှုများကို ဖြစ်ပွားပြီးနောက်ကန့်သတ်ထားသော အချိန် အတိုင်းအတာ တစ်ခုအတွင်းသာ လက်ခံသင့်သည်။ ယင်းကို "အချိန်ကာလကန့်သတ်ချက်ပြ ဥပဒေ" ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ထိုဥပဒေက ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်များကို မေ့လျော့ကောင်း မေ့လျော့နေမည် (သို့မဟုတ်) အချိန်ကာလကြာမြင့်သည်နှင့်အမျှ သက်သေအထောက်များ ပျောက်ဆုံးသွားနိုင်မည့် တရားခံအား အကာကွယ်ပေးထားသည်။

Calculations determining the size of compensatory damages should be clearly defined in law and should only cover the actual and proven physical, financial, and social loss caused as a result of the reputational harm. A strict limit on damages should apply to any unquantifiable physical and social loss.

Calculations of compensatory damages should ensure that any correction, apology, publication of a judgement, or reply is properly reflected in a reduction of the size of the damages.

Financial damages should not punish

Financial damages should almost always be compensatory and not a form of punishment. Limited punitive damages should only be added in very special circumstances where the plaintiff has proven that the defamation included significant malice or negligence.

International standards on related procedures

Supporting alternative dispute resolutions

Laws and courts should support people who claim to have been defamed to seek redress through alternative dispute resolution mechanisms such as press councils. However, those mechanisms must ensure that they maintain the same or higher protection for free expression than courts.

In democracies many people who are defamed prefer complaining to press councils because they are fast and less costly, whereas courts are slow and require expensive lawyers.

Statute of limitations

Cases should only be accepted within a limited period of time after the alleged defamation took place. This is called the "statute of limitations" and protects defendants who may forget what happened or lose evidence over time.

အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်ပေးမှု

တရားမျှတမှုဆိုင်ရာစနစ်အရ တရားခံကို အရေးယူဆောင်ရွက်သည့် အပြုအမူသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်အား ပြင်းထန်သည့် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှုကို ဖြစ်ပေါ်သက်ရောက်စေနိုင်သည်။ ကာလရှည်ကြာပြီး ကုန်ကျစရိတ် ကြီးမားကာ၊ စိတ်ဖိအားများသော တရားရုံးအမှု ကိစ္စများသည် မိမိဘာသာဆင်ဆာထိန်းချုပ်ခြင်းကို ဥပဒေဆိုးတစ်ခု ထက်ပင်ပို၍ တွန်းအားပေးနိုင်သည်။

လူတိုင်းသည် အရည်အချင်းပြည့်ကာ လွတ်လပ် အမှီအခိုကင်းပြီး မျက်နှာမလိုက်သည့် တရားရုံးများကပြုလုပ်သော မျှတပြီး အများပြည်သူ လေ့လာကြားသိနိုင်သည့် လျှင်မြန်သောဆောင်ရွက်ပေးမှု ကို ခံယူခွင့်ရှိသူများပင် ဖြစ်ကြသည်။^{၂၅}

ရာဇဝတ်မှုများတွင် လူတိုင်းသည်အောက်ပါအချက်များရရှိခွင့်ရှိသည်။

- စွဲဆိုမှုကို အချိန်မဆိုင်ဘဲနှင့် အသေးစိတ်အသိပေးခြင်းရရှိရမည်
- ခုခံချေပခြင်းအတွက်ပြင်ဆင်ရန်လုံလောက်သောအချိန် နှင့် လိုအပ်ချက်များရရှိစေခြင်း
- မလျော်ကန်သောနှောင့်နှေးမှုမရှိစေဘဲကြိုးပမ်းစေရမည်
- ဥပဒေရေးရာအထောက်အကူရှိစေရမည် (လိုအပ်လျှင်အခမဲ့)
- သက်သေများကိုစစ်ဆေးနိုင်ရမည်
- အခမဲ့ ဘာသာပြန်တစ်ဦးရရှိရမည်
- အတင်းအကြပ်စစ်ဆေးခံရခြင်းမရှိစေရ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုကိုအတင်းဝန်ခံစေခြင်းမရှိစေရ

“အများပြည်သူပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းကို တရားစွဲဆိုသည့် မဟာ ဗျူဟာမြောက် တရားစွဲဆိုမှုများ” (SLAPPs) သည် မိမိကိုယ် ကိုဆင်ဆာ ထိန်းချုပ်မှုကို တွန်းအားပေးရန် ဩဇာအာဏာရှိ သောပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများက အသုံးပြုသော နည်း ဗျူဟာသစ် ဖြစ်သည်။ ထို SLAPPs နည်းဗျူဟာဖြင့် တရားစွဲ ဆိုခြင်းသည် တရားရုံးများတွင် အနိုင်ရရန်မမျှော်လင့်ထားဘဲ၊ ယင်းအစား တရားခံအတွက် အချိန်ကြာမြင့်စေရန်၊ ကုန်ကျစ ရိတ်ကြီးမားစေရန် နှင့် စိတ်ဖိအားများစေရန် ရည်ရွယ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော မလိုမုန်းထားသောစိတ်ဖြင့် အသေရ ဖျက်ခြင်း ဥပဒေကို အလွဲသုံးစားပြုခြင်းက ဆိုးဝါးလှသော ထိတ်လန့်ဖွယ် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုနည်းကိုဩဇာ အာဏာရှိသူများ ချမ်းသာကြွယ်ဝသောသူများကလူအများအား နှုတ်ပိတ်နေစေရန်အတွက် မကြာခင် အသုံးပြုကြသည်။

ညီမျှသောအင်အား

အသေရဖျက်မှု တရားလို နှင့် တရားပြိုင်များသည် သူတို့၏အမှုကို လျှောက်လဲရန်အတွက် မျှတသော၊ ညီမျှသော အခွင့်အလမ်းများ ရှိသင့်သည်။ နှစ်ဘက်စလုံးကို သက်သေများခေါ်ခြင်းအပြန်အလှန် မေးခွန်းထုတ်ခြင်းများအတွက် ညီမျှသောအခွင့်အလမ်းများပေးထား ရမည်။ တရားရုံးသည် ငွေကြေးမတတ်နိုင်သည့်အတွက်ကြောင့်တစ် ဘက်သို့ ထူးထူးခြားခြားနှိမ်ချခြင်းမပြုမိစေရန် သေချာအောင်လုပ် ဆောင်ရမည်။

Expeditious treatment

The manner in which defendants are treated by the justice system can have a serious chilling effect on freedom of expression. Long, expensive, and stressful court cases can encourage self-censorship more than a bad law.

Everybody is entitled to expeditious treatment with a fair and public hearing by a competent, independent, and impartial court.²⁵

In criminal cases, everybody also has the right to:

- Be informed promptly and in detail of the charge
- Have adequate time and facilities to prepare a defence
- Be tried without undue delay
- Have legal assistance (free if necessary)
- Examine witnesses
- Have a free interpreter
- Not be compelled to testify against themselves or to confess guilt.

“Strategic lawsuits against public participation” or “SLAPPs” are a new tactic used by powerful people and institutions to encourage self-censorship. SLAPPs are not expected to win in court, but are instead intended to be long, expensive, and stressful for the defendant. Such malicious abuse of defamation laws makes a significant chilling effect and are often used by powerful and wealthy individuals who want to silence debate.

Equality of arms

There should be a fair balance in the opportunities given to both the complainant and the defendant to argue their case. Both should be given equal opportunity to call witnesses and cross examine them too. Courts should also ensure that one side is not significantly undermined by a lack of financial resources.

အမည်မဖော်လိုသည့်ရင်းမြစ်ကို ကာကွယ်ပေးခြင်း

စာနယ်ဇင်းသမားများ နှင့် အများပြည်သူ အကျိုးအတွက် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသော အခြားသူများသည် သူတို့၏ သတင်းရင်းမြစ်များကို အမည်မဖော်ဘဲ လျှို့ဝှက်အတွင်းရေးအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားခွင့်ရှိသည်။

အကယ်၍ တရားခံက ယင်း၏ အမည်မဖော်လိုသော သတင်းအရင်းအမြစ်ကို ကာကွယ်လိုလျှင် အချက်အလက် အခိုင်အမာပြောဆိုချက်သည် မှန်ကန်ကြောင်းသက်သေပြုပြီးကိုယ်ကျင့်သိက္ခာစောင့်သိသော အခြေအနေတစ်ရပ် ကိုဖန်တီးနိုင်သည်။

အကယ်၍ လုံးဝ လိုအပ်ချက် မဟုတ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သတင်းအချက်အလက်ကို အခြားနေရာတွင် ရှာတွေ့နိုင်လျှင် သော်လည်းကောင်း၊ သတင်းရင်းမြစ်ကို ထုတ်ဖော်ခြင်းကြောင့် ဂျာနယ်လစ်များကို ထိခိုက်နိုင်ချေရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် နောက်ပိုင်းတွင် အလားတူရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်ချေကို ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်ခြင်း ခံရနိုင်ချေရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း သတင်းရင်းမြစ်အပေါ်တွင် မှီခိုနေရသည့် ဂျာနယ်လစ်များနှင့် အခြားလူများသည် ထွက်ဆိုချက်ပေးရန်မလိုအပ်ချေ။^{၂၆}

အကောင်းဆုံးအလေ့အထများ

အခြားနိုင်ငံများတွင် ချမှတ်ခဲ့သော ဥပဒေသစ်များနှင့် စီရင်ခဲ့သော ထူးခြားသည့် တရားရုံးအမှုများသည် တရားဥပဒေရေးရာ အရချည်နှောင်မှုမရှိပေ။ သို့သော် ယင်းတို့သည် တိုးတက်မှုအရှိဆုံးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ဆွဲဆောင်စည်းရုံးနိုင်မှု အရှိဆုံးသော ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်မှုအဖြစ် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းရန် အသုံးဝင်သော အရင်းအမြစ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ သက်ဆိုင်မှုရှိသော စီရင်ချက်ဥပဒေများတင်သွင်းခြင်းအား တရားရုံးကို အသိပညာပေးရန်အလို့ငှာ လက်ခံသင့်ပါသည်။

Protecting anonymous sources

Journalists and others who publish in the public interest have a right to keep their sources of information confidential and anonymous.

Proving that an assertion of fact is true may create an ethical dilemma if a defendant wants to protect an anonymous source.

Journalists and others who rely on sources should not be required to testify unless it is absolutely essential, the information cannot be found elsewhere, and there is no likelihood of harming the journalist or restricting their access to similar sources in the future.²⁶

Best practices

New laws and landmark court cases made in other countries are not legally binding but are useful sources to consult on the most advanced decisions and most persuasive reasoning. Courts should accept the submission of such relevant case law in order to educate the court.

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အသရေဖျက်မှု ဥပဒေ - Defamation law in Myanmar

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဂုဏ်သိက္ခာကို ကာကွယ်ရေးအတွက် တရားဥပဒေ အရ ပြဌာန်းထားခြင်းများသည် များစွာသော ဥပဒေများတွင် ပါဝင် ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့အနက်မှအားလုံးသည် ကွဲပြားခြားနား ခြင်းများရှိကြသလို ဝိရောဓိဆောင်သည့် သဘောများလည်း တွေ့ ရှိရသည်။^{၂၇} အသရေဖျက်ခြင်းသည် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ ၅ မျိုး ၏ ပြဌာန်းချက် ၁၁ မျိုးတွင်တွေ့ရသည်။ ယင်းတို့အနက်မှသက်တမ်း အရင့်ဆုံးသည် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် အသရေ ဖျက်ခြင်းကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ထားသည့် တစ်ခုတည်းသောဥပဒေဖြစ်ပြီး ခုခံ ကာကွယ်ချက်များလည်း ပါဝင်သည်။ အခြားသော ဥပဒေများ သည် ထိုပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပြီးမှ ရေးဆွဲပြဌာန်းခဲ့သော်လည်း အ ဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ခုခံကာကွယ်ချက်များ မပါဝင်ပါ။

In Myanmar, legal provisions protecting reputations are included in several laws, all of which are different and potentially conflicting.²⁷ Defamation falls under 11 provisions in five criminal laws. The oldest of these laws, the Penal Code, is the only law that defines defamation or includes defences. The other laws adopted after the Penal Code include no definitions and no defences.

မြန်မာနိုင်ငံအသရေဖျက်မှုဆိုင်ရာဥပဒေများ - Myanmar's defamation laws				
Law ဥပဒေ	Articles ပုဒ်မ	Adopted and amended စတင်ကျင့်သုံးခြင်းနှင့်ပြင်ဆင်ချက်	Type of law ဥပဒေအမျိုးအစား	Sanction / remedy ပြစ်ဒဏ် နှင့် သက်သာခွင့်
ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ရာဇဝတ်ကြီး Penal Code	ပုဒ်မ- ၄၉၉-၅၀၂ ^{၂၈} Articles 499-502. ²⁸	ဗြိတိသျှအစိုးရလက်ထက် ၁၈၆၁ခုနှစ် တွင်စတင်ကျင့်သုံးသည်။ ^{၂၉} Adopted in 1861 under the British government. ²⁹	ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု Criminal defamation.	ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 2 years imprisonment plus a fine.
အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးဥပဒေ Electronic Transactions Law	ပုဒ်မ -၃၄ (ဃ) ^{၃၀} Article 34(d). ³⁰	စစ်အစိုးရလက်ထက် ၂၀၀၄ တွင် စတင်ကျင့်သုံးပြီး ၂၀၁၃ခုနှစ် အရပ် သားတစ်ပိုင်းအစိုးရလက်ထက် တွင်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ Adopted in 2004 under the military. Amended in 2013 under the quasi-civilian government.	ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု Criminal defamation.	ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ။ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 3 years imprisonment plus a fine.
ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ Telecommunications Law	ပုဒ်မ ၆၆(ဃ) ^{၃၁} Article 66(d). ³¹	အရပ်သားတစ်ပိုင်းအစိုးရလက်ထက် ၂၀၁၃ခုနှစ်တွင်စတင်ကျင့်သုံးပြီး ၂၀၁၇ခုနှစ် NLDအစိုးရ လက် ထက်တွင်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ Adopted in 2013 under the quasi-civilian government. Amended in 2017 under the NLD.	ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု Criminal defamation.	ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 2 years imprisonment plus a fine.
အကျင့်ဖျက်ခြစားမှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေ Anticorruption Law	ပုဒ်မ ၄၆ Article 46	အရပ်သားတစ်ပိုင်းအစိုးရလက်ထက် ၂၀၁၃ခုနှစ်တွင်စတင်ကျင့်သုံးပြီး ၂၀၁၈ခုနှစ် NLDအစိုးရ လက် ထက်တွင်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ Adopted in 2013 under the quasi-civilian government. Amended in 2018 under the NLD.	ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု Criminal defamation.	ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ။ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 3 years imprisonment plus a fine.
သတင်းမီဒီယာဥပဒေ News Media Law	ပုဒ်မ - ၉ (က၊ခ၊ဆ)၊ ၂၅ နှင့် ၃၀ ^{၃၂} Articles 9(a, b, g), 25, 30. ³²	၂၀၁၄ခု အရပ်သားတစ်ပိုင်းအစိုးရလက်ထက်တွင် စတင်ကျင့်သုံးသည်။ Adopted in 2014 under the quasi-civilian government.	ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု Criminal defamation.	ငွေဒဏ်ကျပ်- ၁,၀၀၀,၀၀၀ အထိ Up to 1,000,000 Kyat fine.
နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှု နှင့် လုံခြုံမှုကို ကာကွယ်ပေးရေးဥပဒေ Law Protecting the Security and Privacy of Citizens	ပုဒ်မ-၈(စ) နှင့် (၁၀) ^{၃၃} Articles 8(f) and 10. ³³	NLD အစိုးရလက်ထက် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင်စတင်ကျင့်သုံးသည် Adopted in 2017 under the NLD government.	ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အသရေဖျက်မှု Criminal defamation.	၃နှစ်အထိထောင်ဒဏ် နှင့် ငွေဒဏ် Up to 3 years imprisonment plus a fine.

နိုင်ငံတကာ အခြေခံစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု

Conformity to basic international standards

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေကမျှ နိုင်ငံတကာရှိ အခြေခံအကျဆုံးသော စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိပေ။ သက်တမ်းအရင့်ဆုံးဥပဒေရာဇသတ်ကြီးဥပဒေ(ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ) တွင် ကိုက်ညီမှု အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း အနည်းအကျဉ်းမျှသာ ဖြစ်လေသည်။

None of Myanmar’s defamation laws conform to even the most basic of international standards. The oldest law, the Penal Code, has some conformity, but only to a very limited extent.

မြန်မာနိုင်ငံဥပဒေများနှင့် နိုင်ငံတကာအခြေခံစံနှုန်းများကိုနှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း - Myanmar laws compared to international standards						
နိုင်ငံတကာစံနှုန်း International standard	ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ Penal Code	အီလက်ထရောနစ်သတင်းစာသွယ်စောင်ရွက်ရေးဥပဒေ Electronic Transactions Law	ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ Telecommunications Law	အကျင့်ပျက်ခြစားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေ Anticorruption Law	သတင်းမီဒီယာဥပဒေ News Media Law	နိုင်ငံသားများ၏ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုနှင့် လုံခြုံမှုကိုကာကွယ်ပေးရေးဥပဒေ Law Protecting the Security and Privacy of Citizens

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် - Definition						
အသရေဖျက်မှုကိုအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားသည်။ - Defamation is defined	✓	✗	✗	✗	✗	✗
နယ်ပယ်ကျယ်ဝန်းမှု - Scope						
ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများသည် တရားစွဲဆိုခြင်းမပြုနိုင်ပါ။ - Public bodies are not able to bring suits	✗	✗	✗	✗	✗	✗
ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများနှင့်နိုင်ငံရေးသမားများသည် ဝေဖန်မှုအားပိုမိုသည်းခံရမည်။ - Public officials and politicians must tolerate greater criticism	✗	✗	✗	✗	✗	✗
ထုချေကာကွယ်ခြင်း - Defences						
အမှန်တရားသည် ပြီးပြည့်စုံသော ခုခံကာကွယ်မှုဖြစ်သည်။ - Truth is an absolute defence	✓/✗ <small>34</small>	✗	✗	✓/✗	✗	✗
အမြင်သဘောထားအယူအဆများသည် ပြည့်စုံသောခုခံကာကွယ်မှု ဖြစ်သည်။ - Opinion is an absolute defence	✓/✗	✗	✗	✗	✗	✗
ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း သည် ခုခံကာကွယ်မှု ဖြစ်သည်။ - Reasonable publication is a defence	✓/✗	✗	✗	✗	✗	✗
ပြစ်ဒဏ်များနှင့် ကုစားပြင်ဆင်ခွင့်များ - Sanctions and remedies						
ရာဇဝတ်မှုမဟုတ်သည့် တရားမမှုဆိုင်ရာဥပဒေ - Civil law, not criminal law	✗	✗	✗	✗	✗	✗
ထောင်ဒဏ်ကို လက်မခံ (သို့မဟုတ်) မကျင့်သုံး - Imprisonment not allowed or used	✗	✗	✗	✗	✓	✗

လက်တွေ့အသုံးပြုနေသော မြန်မာ့အာဏာပိုင်ရာဇဝင်များ

တရားရုံးများတွင် မြန်မာ့အာဏာပိုင်ရာဇဝင်ကို အသုံးပြုခြင်းက ငှင်းတို့သည် နိုင်ငံတကာ၏ အခြေခံအကျဆုံးသောစံနှုန်းများကိုပင် လျှင် လိုက်နာမှုမရှိကြောင်း သရုပ်ဖော်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် စီရင်ချက်ဥပဒေများသည် မြန်မာ့အာဏာပိုင်ရာဇဝင်နှင့် ယင်းတို့ အား အသုံးပြုမှုများကို ပြသပြီးဖြစ်သည်။ ၃၅

ဂုဏ်သိက္ခာထက် ခံစားချက်ကိုကာကွယ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အာဏာပိုင်ရာဇဝင် ဥပဒေများသည် အချက်အလက် အခိုင်အမာပြောဆိုခြင်းထက် အမြင်အယူအဆ ထုတ်ဖော်ခြင်းများကို သာ ပြစ်ဒဏ်ပေးလေ့ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ထင်မြင်ယူဆချက်သဘောထားများကို “ထိခိုက်စေသော အကြောင်းအရာ” ဟုခေါင်းစဉ်တပ်ထားပြီး၊ တရားခံမှ ခုခံခြင်းခွန်တင်ပြရန် အင်အားမရှိနိုင်သည့်စိတ်ခံစားချက်ဆန့်သောစံသတ်မှတ်ချက်များဖြင့် “သက်သေပြခြင်း” ကို ချိုးနှိမ်ထားသည်။

ထုချေချက်များကိုလစ်လျူ ရှုခြင်း

ရာဇသတ်ကြီး ပြဌာန်းချက်တွင်ပါဝင်သော ကန့်သတ်ထားသည့် ထုချေချက်များပင်လျှင် တစ်ခါတစ်ရံတွင် လစ်လျူရှုခြင်းခံရသည်။ ထို့ကြောင့် တရားခံသည် ထိရောက်၍အဓိကကျသော လျှောက်လဲချက်များထက် သက်သေများ၏အရည်အသွေးနှင့် အရည်အချင်းကဲ့သို့သောတရားစွဲဆိုမှု၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအမှားကိုသာထောက်ပြမှီခိုနေရတော့သည်။

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားအပေါ် ဝေဖန်ခြင်းအား ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း

ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအရာရှိများ၊ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ စစ်တပ်နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ အပါအဝင် ဩဇာအာဏာရှိသူများအား ဝေဖန်ထောက်ပြသည့် လူများကို တရားစွဲဆိုရန် အစိုးရရှေ့နေနှင့် ရဲများက ပံ့ပိုးကူညီကြသည်။ ဒီမိုကရေစီ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် အစိုးရကသော်လည်းကောင်း၊ တရားစီရင်ရေးကသော်လည်းကောင်း ဩဇာအာဏာရှိသူများအနေဖြင့် ကြီးမားသည့် ဝေဖန်မှုများအပေါ် သည်းခံစိတ်မွေးရန် တိုက်တွန်းခြင်းမပြုကြပေ။

နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှု

စီရင်ချက်များသည် တိုင်ကြားသူကိုမျက်နှာသာပေးပြီး ချမှတ်လေ့ရှိသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် တရားခံဖြစ်သူအတွက် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ကြီးများ ကျခံရခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေက ထောင်ဒဏ်နှင့်ငွေဒဏ် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း တရားရုံးများသည် ပြင်းထန်သော အမိန့်ကို သာရွေးချယ်ချမှတ်ကြသည်။

Myanmar’s defamation laws in practice

The application of Myanmar’s defamation laws in courts has further demonstrated that they do not conform with even the most basic of international standards. In particular, case law has shown that Myanmar’s defamation laws and their application.³⁵

...protect feelings rather than reputations...

Myanmar's defamation laws have been used to punish statements of opinion rather than assertions of fact. Such opinions have been labelled “offensive” and attacks “proven” simply through subjective criteria against which defendants are powerless to dispute.

...ignore defences...

Even the limited defences included in the Penal Code provisions on defamation have sometimes been overlooked. As a result, defendants often rely on highlighting the prosecution’s procedural mistakes such as the quality and quantity of evidence rather than focusing arguments on substantive defences.

...punish criticism of public officials and politicians...

Powerful people, including public officials, politicians, religious leaders, military, and business leaders are supported by prosecutors and the police to bring suits against those who criticise them. Neither the government nor the judiciary encourage such powerful people to tolerate greater criticism in the interests of democracy.

...delay...

Cases progress in an extremely slow and burdensome manner both before and during court trials, resulting in significant damage to the defendant’s financial and mental health.

...always apply punitive sanctions...

Verdicts are usually made in favour of the complainant and result in highly punitive criminal sanctions for the defendant. Although the law provides for both fines and imprisonment, courts choose the harsher sentence.

**လွတ်လပ်စွာတရားစီရင်ခြင်းနှင့် ဒီမိုကရေစီကူးပြောင်းရေး
ကာလကို ထင်ဟပ်စဉ်းစားသည့်အရိပ်အယောင်လုံးဝမရှိ**

ဒီမိုကရေစီ ကူးပြောင်းရေးကာလအတွင်း တရားရုံးများ၏ အခန်း
ကဏ္ဍအပြောင်းအလဲစတင်ခြင်း၏ အထောက်အထားမှာ စိုးစဉ်းမှု
သာရှိသည်။ ဥပမာ- တရားရုံးများသည် ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေသစ်က ပြု
ပြောင်းပေးထားသော လွတ်လပ်မှုစည်းမျဉ်းဥပဒေသကိုသို့ လူ့အခွင့်
အရေးများနှင့် ယခင်အာဏာရှင် အစိုးရလက်ထက်ကတည်းကရှိ
ခဲ့သည့် ရှေးကျသည့်ဥပဒေများစီရင်ထုံးများ၏ လိုက်ဖက်ညီမှုကို
ထင်ဟပ် စဉ်းစားပုံမရပေ။

**...and show no signs of reflecting the transition
to democracy and judicial independence**

There is little evidence that courts have begun to shift
their role during the transition to democracy. For
example, courts do not seem to reflect upon the
compatibility of past laws and precedents set under
previous authoritarian governments, in light of the rights
provided for in the new constitution, such as the
principle of liberty.

နိဂုံး - Conclusion

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီကို စတင်ပြောင်းလဲသည့် ပထမဆုံးသော နိုင်ငံမဟုတ်ပေ။ အခြားသောနိုင်ငံများစွာပြောင်းလဲပြီးသည့်နောက်သို့ လိုက်ပါခြင်းဖြစ်ပြီး၊ အသရေဖျက်ခြင်းဥပဒေများကို ပြောင်းလဲခြင်းက ဒီမိုကရေစီ၏ အရေးအပါဆုံးသော ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် ပြောင်းလဲပြီး သည့် နိုင်ငံအများစုတွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။ အပြောင်းအလဲမရှိဘဲနှင့် ဒီမို ကရေစီတည်နေရာသည့် အများပြည်သူဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုကို ပွင့်လင်း လွတ်လပ်စွာ မပြုလုပ်နိုင်ပေ။

ဒီမိုကရေစီသို့ပြောင်းလဲနေသည့်နိုင်ငံများသည် ရည်မှန်းချက်ထားရှိရန် ပန်းတိုင်တစ်ခုလိုအပ်ပြီး၊ ယင်းမှာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများပင် ဖြစ်သည်။ အသရေဖျက်မှုဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများမှာ လွတ်လပ်စွာရေးသား ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာ အခွင့်အရေးအကြား ချိန်ညှိ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းချိန်ညှိဆောင်ရွက်ချက်များကို နိုင်ငံ တကာအဖွဲ့အစည်းများတွင် အသေးစိတ်စူးစမ်း လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သ လို၊ နိုင်ငံတကာတရားရုံးများတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက အထူး ကြပ်မတ် စမ်းသပ်အသုံးပြုခဲ့ပြီးလည်း ဖြစ်သည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အ သရေဖျက်မှုဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများသည် အများပါဝင် စည်း နောင်မှုရှိပြီး ဖြစ်လေသည်။

ယခုအစီရင်ခံစာမှာ အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ အခိုင်မာဆုံးသော နိုင်ငံ တကာစံနှုန်းများကို တစ်ခုချင်းစီဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်သည်။ ကံမကောင်း စွာပင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေမူဘောင်နှင့် ဥပဒေအသုံးပြုမှုများတွင် နိုင်ငံ တကာစံနှုန်းများ လစ်ဟာနေပါသည်။ ယုတ်စွာဆုံး တက်သစ်ဒီမိုက ရေစီအတွက် အခြေခံအကျ ဆုံးဖြစ်သော စံနှုန်းများကိုပင်လျှင် မြန်မာ နိုင်ငံဥပဒေနှင့် တရားရုံးများက ထောက်ခံပံ့ပိုးထားခြင်းမရှိပါ။

သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းစ နိုင်ငံ ဖြစ်သည်နှင့်အညီ နောင်လာမည့်နှစ်များစွာအတွက် အစိုးရမှ အစီအ စဉ်များချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရန် အင်မတန်ကောင်းမွန်သော အ ခွင့်အရေးလည်းရှိလေသည်။

အကြံပြုချက်များ

ဥပဒေမူဘောင် ချမှတ်ဖော်ဆောင်ခြင်းက ဒီမိုကရေစီအတွက် ပိုမို သင့်လျော်ပြီး၊ အနည်းဆုံး အခြေခံအကျဆုံး နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများ နှင့် ကိုက်ညီရေးသည် အစိုးရနှင့် တရားရုံး နှစ်ရပ်စလုံး၏ သိသာ ပြောင်မြောက်သောလုပ်ဆောင်ပေးမှုများ လိုအပ်နေသည်။ လက်ရှိ အခြေအနေကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အထိရောက်ဆုံးသောနည်းလမ်း သည် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်း၊ အကြမ်းရေးဆွဲခြင်းအားဖြင့် အသရေ ဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာတရားမမှု ဥပဒေကို ပြဌာန်းရန်ဖြစ်သည်။ ယင်းက မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြားသော အသရေဖျက်မှုဥပဒေများကိုလည်း ရာဇ ဝတ်ပြစ်ဒဏ်မှ သိသိသာသာ လျော့ချနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ဒုတိယ ရွေး ချယ်စရာမှာ အသရေဖျက်မှုဥပဒေတစ်ခုစီမှ ထောင်ဒဏ်များကိုဖယ် ရှားပစ်ကာ၊ ငွေဒဏ်တစ်ခုတည်းကိုသာ ပြစ်ဒဏ်အဖြစ်ထားရှိခွင့်ရ န် ဖြစ်ပါသည်။

တချိန်တည်းမှာပင် တရားရုံးများသည် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများနှင့် မြန်မာ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ လွတ်လပ်မှုစည်းမျဉ်းအား မျက်နှာ သာပေး၍ ဝေဝါးနေသောလက်ရှိဥပဒေများကို လွတ်လပ်စွာ ဘာ သာပြန်ကောက်ယူခြင်းအားဖြင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်ပါသည်။

Myanmar is not the first country to start a transition to democracy. It follows many others, most of which have found that reforming defamation laws was a critical first step to democracy. Without reform, public debate, which democracies rely on, cannot be open and free.

Countries in transition to democracy need a goal to aim for, which is international standards. International standards on defamation are the balancing act between the right to freedom of expression and the right to a reputation. The balance has been examined in detail by a variety of international bodies and tested extensively by international courts for many years. As a result, international standards on defamation are comprehensive.

This report has described each of the most authoritative international standards on defamation. Unfortunately, Myanmar's legal framework and its implementation fall far short of these international standards. Myanmar's laws and courts do not support even the most basic standards required for even the newest aspiring democracy.

However, Myanmar is at the beginning of its transition – which is an excellent opportunity for the government to lay out its plans for the coming years.

Recommendations

Establishing a legal framework that is more appropriate for a democracy and at least conforms to basic international standards requires significant work by both the government and the courts. Given the current situation, the most effective approach would be to **consult, draft, and adopt a single civil defamation law** that overrides all other laws – effectively decriminalising defamation in Myanmar. A second option would be to remove prison sentences from each law, leaving only fines as a punishment.

In the meantime, courts can and should take advantage of the vagueness of current laws and start to interpret them in favour of international standards and the principle of liberty included in Myanmar's Constitution.

¹ <http://www.dvb.no/news/article-66d-debate-upper-house/76613>

² Article 12 of the UDHR, and Article 17 of the ICCPR.

လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းပုဒ်မ ၁၂ နှင့် နိုင်ငံတကာ အရပ်ဖက်နှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာပိုင်ခွင့်များဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက် ပုဒ်မ ၁၇
³ Laws are normally concerned with objective criteria and therefore "honour" is inappropriate as it relates to subjective feelings. However, during the drafting of Article 12 and Article 17, "honour" was included to refer to an objective measurement of moral standing, in addition to "reputation" covering professional and social standing. Today, "reputation" is regarded as encapsulating moral, professional, and social standing. ဥပဒေများသည်ပုံမှန်အားဖြင့်ဓမ္မဓိတ္တန်ကျသည့်စံနှုန်းများနှင့်သက်ဆိုင်သည်။ "ဂုဏ်" ဆိုသောစကားရပ်သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း၏စိတ်ခံစားချက် နှင့် ဆက်နွယ်နေသည့်အတွက်ကြောင့်မဆီလျော်သောစကားရပ်ဖြစ်နေသည်။ သို့သော် ပုဒ်မ ၁၂ နှင့် ၁၇ ကိုဥပဒေကြမ်းဆွဲစဉ်ကာလက "ဂုဏ်" ဆိုသော စကားရပ်သည် ဓမ္မဓိတ္တန်ကျသောကိုယ်ကျင့်တရားအဆင့်အတန်းကိုရည်ညွှန်းရာတွင်ပါဝင်ခဲ့ပြီး "ဂုဏ်သတင်း"ဟူသောဝေါဟာရ သာမကလူမှုရေးနှင့် ပညာ ရှင်အဆင့်အတန်းကိုလွှမ်းမိုးခြင်းပင်။ ယနေ့ခေတ်တွင် "ဂုဏ်သိက္ခာ" သည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ၊ ပညာရှင်အဆင့် နှင့် လူမှုရေး ရပ်တည်ချက်များကိုပါ ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ထားသည်။

⁴ This is an ancient concept in legal philosophy, for example known as "Ubi jus ibi remedium" in Latin.

၎င်းသည် ဥပဒေ ဒဿန ပညာ၏ ရှေးကျသောအသိသညာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဥပမာ- လက်တင်ဘာသာအားဖြင့် "Ubi jus ibi remedium" ဟုသိကြသည်။

⁵ See: Media Legal Defence Initiative (2015), Freedom of Expression, Media Law and Defamation, available at:

တရားဥပဒေဆိုင်ရာ မီဒီယာ ထုတ်ဖော်မှု (၂၀၁၅) ၊ လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း၊ မီဒီယာဥပဒေနှင့် အသေရေဖျက်ခြင်းတို့ကို အောက်ပါ ဝက်ဘ်ဆိုဒ် များတွင်ဖတ်ရှုနိုင်သည်။

<https://www.mediadefence.org/sites/default/files/resources/files/MLDI.IPI%20defamation%20manual.English.pdf>

⁶ <https://www.mmtimes.com/national-news/nay-pyi-taw/26957-mps-speak-out-against-section-66-d.html>

⁷ For further information on "hate speech" and incitement see: <http://freexpressionmyanmar.org/incitement-hate-speech/>

"အမုန်းစကား" နှင့်လူ့ဆော်ခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ဆက်လက်လေ့လာလိုပါက : <http://freexpressionmyanmar.org/incitement-hate-speech/> တွင်လေ့လာနိုင်သည်။

⁸ See below for more information on the inappropriate inclusion of defamation provisions in Myanmar's newly adopted Law Protecting the Security and Privacy of Citizens (2017).

၂၀၁၇ခုနှစ်တွင်အသစ် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုနှင့် လုံခြုံမှုကို ကာကွယ်ပေးရေးဥပဒေတွင် ဆီလျော်မှုမရှိသော အသေရေ ဖျက်မှု ပြဋ္ဌာန်းချက်ထည့်သွင်း နှင့် သက်ဆိုင်သတင်းအချက်အလက်များကိုအောက်တွင်ကြည့်နိုင်သည်။

⁹ Article 19 of the UDHR, and Article 19 of the ICCPR: "Everyone shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of his choice."

လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း ၏ပုဒ်မ ၁၉ နှင့် ICCPR ၏ ပုဒ်မ ၁၉ ။ ။ " လူတိုင်းသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ရရှိရမည်။ ဤအခွင့်အရေး တွင် လွတ်လပ်စွာသတင်းရှာဖွေခွင့်၊ လက်ခံရယူခွင့်နှင့်အားလုံးသောသဘောတရား စိတ်ကူးနှင့် သတင်းအချက်အလက်အပါအဝင်တို့ကိုမျှဝေပေးခွင့်များပါ ပါဝင် သည် ။ မျှဝေရာတွင်လည်း နယ်စည်းမခြား၊ နှုတ်အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စာရေးသား၍ဖြစ်စေ၊ ပုံနှိပ်၍ဖြစ်စေ၊ အနုပညာပုံစံဖြင့်ဖြစ်စေ အခြားမည်သည့် မီဒီယာကို သုံး၍ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

¹⁰ "Rights of others" only covers those rights established in the International Covenant on Civil and Political Rights, and other similar international human rights laws, GC34, para 28.

"အခြားသူများ၏အခွင့်အရေး" ဟူသည် ICCPR တွင်ဖော်ပြထားသောအခွင့်အရေးများနှင့် အလားတူနိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးဥပဒေများတွင် ပါဝင်သော အခွင့်အရေးများသာ အကျုံးဝင်သည်။ GC ၃၄၊ အပိုဒ် ၂၈။

¹¹ Moral concepts are subjective and any limitation for the purpose of protecting morals must be based on principles not deriving exclusively from a single tradition, and must not undermine the universality of human rights or the principle of non-discrimination, GC34, para 32

ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အသိသညာများသည် ပုဂ္ဂိုလ်ဓိတ္တန်သဘောဆောင်သည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားကိုကာကွယ်ရန် ရည်ရွယ်သောမည်သည့်ကန့်သတ်ချက် မျိုးမဆို စည်းမျဉ်းဥပဒေပေါ်တွင် အခြေခံရမည်။ တစ်ခုတည်းသော ရိုးရာအစဉ်အလာမှဆွဲယူခြင်းမဖြစ်စေရ။ ထို့ပြင် လူလူချင်းချွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမပြု ရဟူသောစည်းမျဉ်းနှင့် အကြမ်းမဲ့သဘောဆောင်သောလူ့အခွင့်အရေးတို့ကို ပျက်ယွင်းခြင်းမရှိစေရ။ GC34, para 32

¹² For more information, please see the joint statement: Repeal 66(d) to protect legal constitutionality, non-duplication and clarity —

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်ပုံစံဥပဒေများထပ်မံနေခြင်းနှင့်ရှင်းလင်းပြတ်သားခြင်းကိုကာကွယ်ရန်၆၆(သ) ကိုအပြီးတိုင်ဖျက်သိမ်းပါ။

<http://freexpressionmyanmar.org/repeal-66d-to-protect-legal-constitutionality-non-duplication-and-clarity/>

¹³ For the conceptual origins of "liberty", see Aristotle's Politics Book No. 6

" လွတ်လပ်ခြင်း " ဟူသော သဘောထားအသိ၏မူလရင်းမြစ်ကို အရှုတို့တယ်၏ Politics ကျမ်းအတွဲ (၆)တွင် ရှု

(<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0058%3Abook%3D6%3Asection%3D1317b>), and John Stuart Mill's book "On Liberty", published in 1869 (<http://www.bartleby.com/130/1.html>)

ထိုးပြင် ဂျွန်စတီးဝပ် မေး(လ်) ၏ ၁၈၆၉ခုနှစ်ထုတ် ကျမ်းတွင်လည်း ရှု

¹⁴ United Nations, General Comment No.34, 102nd session of the Human Rights Committee, 11-29 July 2011, para. 47:

<http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/docs/gc34.pdf>

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ လူ့အခွင့်အရေးကော်မတီ၏ ၂၀၁၁ခုနှစ် ဂျူလိုင်လတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော ၁၀၂ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး၏ အထွေထွေသဘောထား မှတ်ချက် ၃၄ အပိုဒ် ၄၇။

¹⁵ Article 12 of the UDHR and Article 17 of the ICCPR use "attacks", a term used to mean that only deliberate and serious statements should be regarded as defamatory.

လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း ၏ပုဒ်မ ၁၂ နှင့် ICCPR ၏ ပုဒ်မ ၁၇တို့က "တိုက်ခိုက်သည်" ဟူသောစကားရပ်ကို အသေရေဖျက်သည်ဟုသတ်မှတ်ရမည့် ရည်ရွယ်ချက်ရှိသောပြင်းထန်သည့်အဆိုကိုသာရည်ညွှန်းရန်သုံးစွဲသည်။

¹⁶ For information on the burden of proof for the complainant and prosecution, please see below section on criminal sanctions.

တိုင်တန်းသူနှင့်အမှုစွဲတင်သူ များအတွက်သက်သေအခိုင်အမာပြသရန်တာဝန်နှင့်ပတ်သက်၍ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ကဏ္ဍတွင်ရှု

17 "Preponderance of the evidence" and "beyond a reasonable doubt" are the normal standards of proof for civil and criminal cases respectively. A medium standard of proof is "clear and convincing evidence" which is a more rigorous standard to meet than the preponderance of the evidence standard, but a less rigorous standard to meet than proving evidence beyond a reasonable doubt. In order to meet the standard and prove something by "clear and convincing evidence", a party must prove that it is substantially more likely than not that it is true:

https://www.law.cornell.edu/wex/clear_and_convincing_evidence

"သက်သေအထောက်အထားများပိုလွန်မှု" နှင့် "ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောသံသယကိုကျော်လွန်မှု" တို့သည် တရားမမှုများ နှင့်ရာဇဝတ်မှု တို့အတွက် ပုံမှန်စံနှုန်းအသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ သင့်တင့်သောသက်သေစံနှုန်းမှာ "ရှင်းလင်းသိသာထင်ရှားသောအထောက်အထား" ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် "သက်သေအထောက်အထားများပိုလွန်မှု" စံနှုန်းထက် ကိုက်ညီမှုရှိရန် ပို၍တိကျသည်။ သို့ရာတွင် "ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောသံသယကိုကျော်လွန်မှု" လောက် မတင်းကြပ်။ "ရှင်းလင်းသိသာထင်ရှားသောအထောက်အထား" ဖြစ်စံနှုန်းများနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိအောင် သက်သေပြရန်အတွက် ပြသသူသည် အဓိကအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိကြောင်းကိုသက်သေပြရမည်။ https://www.law.cornell.edu/wex/clear_and_convincing_evidence

18 Article 19 of the UDHR, Article 19 of the ICCPR.

လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း ၏ပုဒ်မ ၁၉ နှင့် ICCPR ၏ ပုဒ်မ ၁၉

19 Journalists are trained to distinguish between fact and opinion. For a useful journalist training guide on different types of facts and different types of opinions, see: https://www.thenewsmanual.net/Manuals%20Volume%203/volume3_56.htm

စာနယ်ဇင်းသမားများသည် အဖြစ်မှန်နှင့် ထင်မြင်ယူဆချက်ကိုခွဲခြားနိုင်ရန် လေ့ကျင့်ထားရမည်။ ဖြစ်ရပ်မှန်ပုံစံများနှင့် ထင်မြင်ယူဆချက်ပုံစံများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်ကို https://www.thenewsmanual.net/Manuals%20Volume%203/volume3_56.htm တွင်ရှု

20 See: <https://www.bbc.co.uk/academy/en/articles/art20160720112815823>

ရှု။ <https://www.bbc.co.uk/academy/en/articles/art20160720112815823>

21 For example, see UN General Comment No. 34; UNESCO Doha Declaration, 3 May 2009; Lohé Issa Konaté v. Burkina Faso, African Court, 5 December 2014; Herrera-Ulloa v. Costa Rica(2 July 2004), Ricardo Canese v. Paraguay (31 August 2004),and Tristán Donoso v. Panama (27 January 2009), Inter-American Court of Human Rights; Cumpuna Mazare v. Romania, European Court of Human Rights, 17 December 2004. ဥပမာ- ရှု- ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံသုံးသပ်ချက် -၃၄၊ ယူနက်စကို၏ ဒိုဟာကြေညာစာတမ်း၊ ၂၀၀၉ မေလ ၃ ရက်၊ Lohé Issa Konaté နှင့် Burkina Faso ၊ အာဖရိကတရားရုံး၊ ၂၀၁၄၊ ဒီဇင်ဘာ ၅။ Herrera-Ulloa နှင့် Costa Rica(2 July 2004), Ricardo Canese နှင့် Paraguay (31 August 2004), Tristán Donoso နှင့် Panama (27 January 2009) တို့၏ အင်တာအမေရိကန်တရားရုံးလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အမှုများ၊ Cumpuna Mazare နှင့် Romania, ဥရောပလူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာတရားရုံး၊ ၂၀၀၄၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၇။

22 For example, Sri Lanka decriminalised defamation as early as 2002.

ဥပမာ- သီရိလင်္ကာ ၂၀၀၂ ခု။ အသရေပျက်မှုကို ရာဇဝတ်မှုမှပယ်ခြင်း

23 "Preponderance of the evidence" and "beyond a reasonable doubt" are the normal standards of proof for civil and criminal cases respectively. A medium standard of proof is "clear and convincing evidence" which is a more rigorous standard to meet than the preponderance of the evidence standard, but a less rigorous standard to meet than proving evidence beyond a reasonable doubt. In order to meet the standard and prove something by clear and convincing evidence, a party must prove that it is substantially more likely than not that it is true:

https://www.law.cornell.edu/wex/clear_and_convincing_evidence

"သက်သေအထောက်အထားများပိုလွန်မှု" နှင့် "ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောသံသယကိုကျော်လွန်မှု" တို့သည်။ တရားမမှုများ နှင့်ရာဇဝတ်မှု တို့အတွက် ပုံမှန်စံနှုန်းအသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ သင့်တင့်သောသက်သေစံနှုန်းမှာ "ရှင်းလင်းသိသာထင်ရှားသောအထောက်အထား" ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် "သက်သေအထောက်အထားများပိုလွန်မှု" စံနှုန်းထက် ကိုက်ညီမှုရှိရန် ပို၍တိကျသည်။ သို့ရာတွင် "ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောသံသယကိုကျော်လွန်မှု" လောက် မတင်းကြပ်။ "ရှင်းလင်းသိသာထင်ရှားသောအထောက်အထား" ဖြစ်စံနှုန်းများနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိအောင် သက်သေပြရန်အတွက် ပြသသူသည် အဓိကအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်ချေရှိကြောင်း သက်သေပြရမည်။ https://www.law.cornell.edu/wex/clear_and_convincing_evidence

24 Justice Michael Tugendhat speaking at a workshop in Yangon in 2018.

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် တရားသူကြီး Justice Michael Tugendhat က ရန်ကုန်မြို့အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုတွင် ပြောကြားခြင်း

25 Article 14 of the ICCPR.

ICCPR ၏ ပုဒ်မ ၁၄

26 Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation No. R (2000) 7 of the Committee of Ministers to member states on the right of journalists not to disclose their sources of information, <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=342907&Site=CM>

ဥရောပကောင်စီ၊ ဝန်ကြီးများကော်မတီ မှအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ စာနယ်ဇင်းသမားများ၏ အခွင့်အရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သူတို့၏သတင်းအချက်အလက် ရင်းမြစ် များကို မဖော်ထုတ်ရန် ထောက်ခံပေးပို့ချက်။ အမှတ် R (2000) 7

27 <http://freexpressionmyanmar.org/repeal-66d-to-protect-legal-constitutionality-non-duplication-and-clarity/>

28 Article 499: Whoever, by words either spoken or intended to be read, or by signs or by visible representations, makes or publishes any imputation concerning any person, intending to harm, or knowing or having reason to believe that such imputation will harm, the reputation of such person, is said, except in the cases hereinafter excepted, to defame that person.

ပုဒ်မ ၄၉၉၊ မည်သူမဆို ဖတ်ရှုရန်အတွက် နှုတ်အားဖြင့်ဖြစ်စေစာအားဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ်၊ သင်္ကေတများ၊ မြင်တွေ့နိုင်သောကိုယ်စားပြုအရာများဖြင့် ဖြစ်စေ ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနှင့်သက်ဆိုင်သည့်မည်သည့်စွပ်စွဲချက်ကိုမဆို ထိခိုက်စေရန်ရည်ရွယ်ပြီး သို့မဟုတ် ထိုစွပ်စွဲချက်သည်ထိခိုက်စေမည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်ရှိကြောင်းအကြောင်းပြချက်ကိုသိရှိလျက်နှင့် ပြုလုပ်ခြင်းထုတ်ဝေခြင်းပြုလုပ်ပြီး အဆိုပါလူ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသရေပျက်ယွင်းစေသည်။

Article 500: Whoever defames another shall be punished with simple imprisonment for a term which may extend to two years, or with fine, or with both.

ပုဒ်မ ၅၀၀၊ မည်သူမဆိုအခြားသူတစ်ဦးအားအသရေပျက်လျှင် ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်ကျခံစေရန်။ သို့မဟုတ်ဒဏ်ငွေသို့မဟုတ် တပေါင်းတည်းကျခံစေ။

Article 501: Whoever prints or engraves any matter, knowing or having good reason to believe that such matter is defamatory of any person, shall be punished with simple imprisonment for a term which may extend to two years, or with fine, or with both.

ပုဒ်မ ၅၀၁၊ မည်သူမဆို ပုံနှိပ်ခြင်း သို့မဟုတ်မည်သည့်ပုံနှိပ်မှုမျိုးကိုမဆို အခြားမည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမဆိုအသရေပျက်ယွင်းစေမည်ကိုသိလျက် သို့မဟုတ် ပျက်ယွင်းစေမည်ကိုယုံကြည်ရန်အကြောင်းတစ်စုံတရာရှိလျက်ပြုလုပ်ခဲ့သော် ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ် သို့မဟုတ် ဒဏ်ငွေသို့မဟုတ် ဖြစ်ဒဏ်နှစ်ရပ်စလုံးကျခံစေ။

Article 502: Whoever sells or offers for sale any printed or engraved substance containing defamatory matter, knowing that it contains such matter, shall be punished with simple imprisonment for a term which may extend to two years, or with fine, or with both.

ပုဒ်မ ၅၀၂၊ မည်သူမဆို အသရေပျက်သည့်အကြောင်းအရာပါရှိသည့်မည်သည့်ပုံနှိပ်ထားသောအရာ၊ ခပ်နှိပ်ထားသောအရာကို အသရေပျက်ယွင်းစေသော အရာပါရှိကြောင်းသိလျက်နှင့် ပေးခြင်း၊ ရောင်းခြင်းပြုလုပ်ပါက ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ် သို့မဟုတ် ဒဏ်ငွေသို့မဟုတ် ဖြစ်ဒဏ်နှစ်ရပ်စလုံးကျခံစေ။

29 The Penal Code sanctions (fine sizes and imprisonment terms) were updated in 2016 in an amendment under the quasi-civilian government: http://www.burmalibrary.org/docs21/2016-01-07-Law_Amending_the_Penal_Code-6-bu.pdf

ပြစ်မှုဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ် (ငွေဒဏ်ပမာဏနှင့် ထောင်ဒဏ်ကာလ) များကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အရပ်သားတစ်ပိုင်းအစိုးရက ခေတ်နှင့်အညီပြင်ဆင်ခဲ့သည်။

³⁰Article 34: Whoever commits any of the following acts shall, on conviction be punished with imprisonment for a term from 1 year to a maximum of 3 years or a fine or both: (d) creating, modifying or altering of information or distributing of information created, modified or altered by electronic technology to be detrimental to the interest of or to lower the dignity of any organization or any person.

ပုဒ်မ ၃၄၊ မည်သူမဆို အောက်ပါ လုပ်ဆောင်မှုများကိုပြုလုပ်ခဲ့ပါက ပြစ်မှုထင်ရှားသဖြင့် ထောင်ဒဏ် ၁နှစ်မှ ၃နှစ်အထိကျခံစေရန်သို့ မဟုတ်ငွေဒဏ် ကျခံစေရန် သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ် နှစ်ရပ်ပေါင်းကျခံစေမည်။(ဃ) မည်သည့်လူပုဂ္ဂိုလ်သို့မဟုတ်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ ဂုဏ်ညှိုးနွမ်းစေရန်သို့ မဟုတ် အကျိုးစီးပွားပျက်စီးဆုံးရှုံးစေရန် အိလက်ထရောနစ်နည်းပညာကိုသုံးပြီး သတင်းအချက်အလက်ကိုပြောင်းလဲခြင်း၊ပြင်ဆင်ခြင်း၊ဖန်တီးခြင်းများပြုလုပ်ထားသည့် သတင်းကိုဖြန့်ဝေခြင်းသို့ မဟုတ်သတင်းအချက်အလက်ပြောင်းလဲခြင်း၊ပြင်ဆင်ခြင်း၊ဖန်တီးခြင်း။

³¹Article 66: Whosoever convicted of any of the following offences is liable to an imprisonment not exceeding two years or a fine or both: (d) Extorting, defaming, disturbing, or threatening a person using a telecommunication network.

ပုဒ်မ ၆၆၊ မည်သူမဆို အောက်ပါပြစ်မှုများမှတစ်ခုခုတွင်ပြစ်မှုထင်ရှား လျှင် ၂နှစ်ထက်မပိုသောထောင်ဒဏ် သို့မဟုတ် ငွေဒဏ်သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ် နှစ်ရပ် လုံးကျခံစေရမည်။ (ဃ) အိလက်ထရောနစ်နည်းပညာကိုသုံးပြီး လူတစ်ဦးအား အတင်းအကြပ်တွေ့ခံခြင်း၊အသေရေဖျက်ခြင်း၊ အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း။

³² Article 9: A News Media worker is responsible to comply with the following codes of conduct –

- (a) Evaluation shall be performed to ensure accuracy and reliability of every bit of information and their completeness.
- (b) When incorrect news have been published and amendment/revision is necessary, and this takes place in the Print Media, this revision shall have to be printed in the eye-catching position of the page or, if in other media, this should be published immediately.
- (g) Writing news which relate to the interest of the public, writing style which deliberately affects the reputation of a specific person or an organization or generates negative impact to the human right shall be avoided.

ပုဒ်မ ၉၊ သတင်းမီဒီယာလုပ်သားတစ်ဦးသည် အောက်ပါ ကိုယ်ကျင့်တရားများနှင့်ကိုက်ညီရန်ဝတ္တရားရှိသည်။

(က) သတင်း၏အစိတ်အပိုင်းတိုင်းနှင့် သတင်း၏ ပြီးပြည့်စုံမှုယုံကြည်ကိုးစားနိုင်ချေရှိမှု၊ တိကျသောချာမှုတို့ ကိုအာမခံနိုင်ရန်အတွက် သုံးသပ်ခြင်းကို လုပ်ဆောင်ရမည်။

(ခ) မမှန်သောသတင်းကိုဖြန့်ဝေမိလျှင် ပြင်ဆင်ချက် ပြုလုပ်ရမည်/လိုအပ်လျှင် ထည့်သွင်းရမည်။ ထိုဖြစ်ရပ်သည် ပုံနှိပ်မီဒီယာတွင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက ပြင်ဆင်ချက် ကိုမြင်သာသောစာမျက်နှာတွင်ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။ အကယ်၍အခြားသောမီဒီယာများတွင်ဖြစ်ပေါ်ပါက ချက်ချင်းပြုလုပ်ရမည်။

(ဆ) အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားနှင့်ဆက်နွယ်နေသောသတင်းကိုရေးသား ရာတွင် ရေးသားဟန်သည် သီးခြားလူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး သို့မဟုတ်အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု၏ ဂုဏ်သိက္ခာကိုတိုက် ရိုက် ထိခိုက်နိုင်သောအရေးအသား၊ သို့မဟုတ်၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့်ထိတွေ့ မှားယွင်းနိုင်သောအရေးအသားများစသည် တို့ကိုရှောင်ရှားရမည်။

Article 25: (a) Any News Media worker who is determined to be guilty by responsibilities and ethics stated in sub-section (b) of Article 9 and offensive sentence is passed, he/she will be fined from the minimum of 100,000 kyats to the maximum of 300,000 kyats.

(b) Any News Media worker who is determined to be guilty by responsibilities and ethics stated in sub-section (d), (f) and (g) of Article 9 and offensive sentence is passed, he/she will be fined from the minimum of 300,000 kyats to the maximum of 1,000,000 kyats.

ပုဒ်မ ၂၅၊(က) မည်သည့်သတင်းမီဒီယာလုပ်သားမဆို ပုဒ်မ (၉) ၏အပိုဒ်ခွဲ (ခ) ပါကျင့်ဝတ်နှင့် ဝတ္တရားများကိုဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သည်ဟုသတ်မှတ်ခံရပါက ပြစ် ဒဏ်ချမည်။ ထိုသူသည် အနည်းဆုံးဒဏ်ငွေ ၁၀၀၀၀၀ ကျပ်အများဆုံးဒဏ်ငွေ ၃၀၀၀၀၀ ကျပ်ပေးဆောင်ရမည်။

(ခ) မည်သည့်သတင်းမီဒီယာလုပ်သားမဆို ပုဒ်မ (၉) ၏အပိုဒ်ခွဲ (ဃ) (စ)နှင့် (ဆ)ပါကျင့်ဝတ်နှင့် ဝတ္တရားများကိုဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သည်ဟု သတ်မှတ်ခံ ရပါက ပြစ်ဒဏ်ချမည်။ ထိုသူသည် အနည်းဆုံးဒဏ်ငွေ ၃၀၀၀၀၀ ကျပ်အများဆုံးဒဏ်ငွေ ၁၀၀၀၀၀၀ ကျပ်ပေးဆောင်ရမည်။

Article 30: If prosecution is going to be brought under Article 25

(a) Respective departments or any individual assigned by a certain governmental organization are required to prosecute directly to the court of law.

(b) If the prosecuting party is an individual, he/she can directly sue at the court of law.

ပုဒ်မ ၃၀၊ အကယ်၍ တရားစွဲဆိုမှုသည် ပုဒ်မ (၂၅) အရစွဲဆို သည်ဆိုပါက

(က) သက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့ မဟုတ် တစ်စုံတစ်ရာသောအစိုးရအဖွဲ့အစည်းကတာဝန်ပေးအပ်ခံရသောမည်သည့်လူပုဂ္ဂိုလ်မဆို တရားရုံးတရားသူကြီးထံ တိုက်ရိုက်တရားစွဲ ရန်လိုအပ်သည်။

(ခ) အကယ်၍ တရားစွဲဆိုခြင်းသူသည် တစ်ဦးတည်းဖြစ်ပါက တရားရုံးတွင်တိုက်ရိုက်စွဲဆိုနိုင်သည်။

³³Article 8(f): No one shall unlawfully interfere with a citizen’s personal or family matters or act in any way to slander or harm their reputation.

ပုဒ်မ ၈ (စ) မည်သူမျှ တရားဥပဒေမဲ့စွာဖြင့် ပြည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ်မိသားစု ၏ အရေးကိစ္စများ ကို သူတို့၏ဂုဏ်သိက္ခာပျက်ယွင်းစေရန်၊ ညှိုး ငယ်စေရန် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြုရ။

Article 10: Whosoever is found guilty of committing an offence under Section 7 or Section 8, shall, in addition to a sentence for a period of at least six months, and up to three years, also be required to pay a fine of between 300,000 and 1,500,000 kyats.

ပုဒ်မ ၁၀၊ မည်သူမဆို အပိုဒ်ခွဲ (၇) သို့မဟုတ် (၈) အရပြစ်မှုကျူးလွန်သည်ဟုတွေ့ရှိရလျှင် ထောင်ဒဏ် (၆) လမှ ၃ နှစ်အထိကျခံစေရမည့်အပြင် ဒဏ်ငွေ ၃၀၀၀၀၀ ကျပ် မှ ၁၅၀၀၀၀၀ ကျပ်အထိပေးဆောင်စေရမည်။

³⁴ Partial.

သက်လို့က်မှု

³⁵ For further information on defamation case law see the report "66(d): No real change" available at: <http://freexpressionmyanmar.org/66d-no-real-change/>

အသေရေဖျက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တရားရုံးဆုံးဖြတ်ချက်အရပေါ်ပေါက်လာသော စီရင်ချက်ဥပဒေများအကြောင်းအကျယ်တဝင့်ကို အောက်ဖော်ပြပါဝက်ဆိုဒ်တွင် ပါရှိသော <http://freexpressionmyanmar.org/66d-no-real-change/> "၆၆ (ဃ) ၊ စစ်မှန်သောပြောင်းလဲခြင်းမရှိ" အစီရင်ခံစာ တွင် ရှုပါ။

အသရေဖျက်ခြင်းဆိုတာ ဘာလဲ

နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေမူဘောင်

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီကို စတင်ပြောင်းလဲသည့် ပထမဆုံးသော နိုင်ငံမဟုတ်ပေ။ အခြားသောနိုင်ငံများစွာပြောင်းလဲပြီးသည့်နောက်သို့ လိုက်ပါခြင်းဖြစ်ပြီး၊ အသရေဖျက်ခြင်းဥပဒေများကို ပြောင်းလဲခြင်းက ဒီမိုကရေစီ၏ အရေးအပါဆုံးသော ပထမခြေလှမ်းအဖြစ် ပြောင်းလဲပြီး သည့် နိုင်ငံအများစုတွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။ အပြောင်းအလဲမရှိဘဲနှင့် ဒီမိုကရေစီတည်နေရသည့် အများပြည်သူဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုကို ပွင့်လင်း လွတ်လပ်စွာ မပြုလုပ်နိုင်ပေ။

ဒီမိုကရေစီသို့ပြောင်းလဲနေသည့်နိုင်ငံများသည် ရည်မှန်းချက်ထားရှိရန် ပန်းတိုင်တစ်ခုလိုအပ်ပြီး၊ ယင်းမှာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများပင် ဖြစ်သည်။ အသရေဖျက်မှုဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများမှာ လွတ်လပ်စွာရေးသား ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်နှင့် ဂုဏ်သိက္ခာ အခွင့်အရေးအကြား ချိန်ညှိ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းချိန်ညှိဆောင်ရွက်ချက်များကို နိုင်ငံ တကာအဖွဲ့အစည်းများတွင် အသေးစိတ်စူးစမ်း လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သ လျှင် နိုင်ငံတကာတရားရုံးများတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက အထူး ကြပ်မတ် စမ်းသပ်အသုံးပြုခဲ့ပြီးလည်း ဖြစ်သည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အ သရေဖျက်မှုဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများသည် အများပါဝင် စည်း နှောင့်မှုရှိပြီး ဖြစ်လေသည်။

ယခုအစီရင်ခံစာမှာ အသရေဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ အခိုင်မာဆုံးသော နိုင်ငံ တကာစံနှုန်းများကို တစ်ခုချင်းစီဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်သည်။ ကံမကောင်း စွာပင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေမူဘောင်နှင့် ဥပဒေအသုံးပြုမှုများတွင် နိုင်ငံ တကာစံနှုန်းများ လစ်ဟာနေပါသည်။ ယုတ်စွာဆုံး တက်သစ်ဒီမိုက ရေစီအတွက် အခြေခံအကျ ဆုံးဖြစ်သော စံနှုန်းများကိုပင်လျှင် မြန်မာ နိုင်ငံဥပဒေနှင့် တရားရုံးများက ထောက်ခံပံ့ပိုးထားခြင်းမရှိပါ။

သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းစ နိုင်ငံ ဖြစ်သည်နှင့်အညီ နောင်လာမည့်နှစ်များစွာအတွက် အစိုးရမှ အစီအ စဉ်များချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရန် အင်မတန်ကောင်းမွန်သော အ ခွင့်အရေးလည်းရှိလေသည်။

Defamation?

International standards and Myanmar's legal framework

Myanmar is not the first country to start a transition to democracy. It follows many others, most of which have found that reforming defamation laws was a critical first step to democracy. Without reform, public debate, which democracies rely on, cannot be open and free.

Countries in transition to democracy need a goal to aim for, which is international standards. International standards on defamation are the balancing act between the right to freedom of expression and the right to a reputation. The balance has been examined in detail by a variety of international bodies and tested extensively by international courts for many years. As a result, international standards on defamation are comprehensive.

This report has described each of the most authoritative international standards on defamation. Unfortunately, Myanmar's legal framework and its implementation fall far short of these international standards. Myanmar's laws and courts do not support even the most basic standards required for even the newest aspiring democracy.

However, Myanmar is at the beginning of its transition – which is an excellent opportunity for the government to lay out its plans for the coming years.

